

Засновники: Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор В. Горovий, д-р іст. наук, професор, заступник гендиректора НБУВ. *Редакційна колегія:* Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна. *Бюлетень підготували:* О. Ворошилов, Н. Тарасенко, Ю. Якименко, І. Соколова. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03. E-mail: siaz@pochta.ru, www.nbu.gov.ua/siaz.htm. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

Додаток до журналу «Україна: події, факти, коментарі»

**№ 44
(19 червня 2014 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРИ УВАГИ.....	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС	2
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА	24
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	30
ПОЛІТИКА.....	38
ЕКОНОМІКА	42
ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ	44
СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ.....	44

У ЦЕНТРИ УВАГИ

Верховна Рада підтримала кандидатури Президента України на посади голів Національного банку, Генпрокуратури та Міністерства закордонних справ

Народні депутати підтримали кандидатури, внесені Президентом П. Порошенком, на посади очільників НБУ, ГПУ та МЗС. Так, спочатку депутати 329-ма голосами підтримали призначення В. Яреми на посаду голови Генпрокуратури України. Водночас він був звільнений з посади першого віце-прем'єр-міністра України. За проголосував 331 народний депутат.

Згодом Верховна Рада 319-ма голосами звільнила главу Міністерства закордонних справ А. Децицю. На його місце призначили колишнього посла України в Німеччині П. Клімкіна. "За" проголосували 335 депутатів.

Після 10-хвилинної перерви депутати проголосували за звільнення голови Нацбанку С. Кубіва. Таке рішення підтримали 302 нардепи. Новим очільником НБУ стала В. Гонтарева. Її призначення підтримали 349 депутатів.

Президент П. Порошенко, який представляв кандидатури Верховній Раді, після завершення голосування подякував С. Кубіву, О. Махніцькому та А. Дециці за виконану роботу. Крім того, П. Порошенко висловив вдячність депутатам за роботу і висловив сподівання, що у майбутньому тісна співпраця між Президентом і парламентом триватиме (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2014. – 19.06; Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 19.06*).

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб СІАЗ

Перші кадрові призначення П. Порошенка в оцінках експертів

Президент України П. Порошенко здійснив перші кадрові призначення. Вони торкнулися, як й очікували експерти, його центрального апарату, який забезпечує функціонування інституту президентства та роботу безпосередньо глави держави, тобто Адміністрації Президента України.

Главою Адміністрації Президента став Б. Ложкін – підприємець, медіа-менеджер зі стажем і мультимільонер. Цей кадровий крок мало хто передбачав, оскільки найбільш імовірною кандидатурою на посаду глави

АП називали очільника передвиборного штабу П. Порошенка на президентських виборах, у минулому заступника, а після «відходу» В. Кличка в київську мерію голову фракції УДАРу В. Ковальчука. Утім ряд журналістів ще за кілька днів до призначення, посилаючись на свої джерела, говорили про можливість призначення Б. Ложкіна.

Б. Ложкін відомий як медіа-магнат і бізнес-партнер П. Порошенка. Закінчив Харківський державний педагогічний інститут за спеціальністю «російська мова і література» та Міжнародний інститут гуманізації та розвитку (США) за фахом «менеджер вищої ланки управління».

У 1994 р. Б. Ложкін заснував холдинг UMN Group, почавши випуск газети «Теленеделя». У 2003 р. група вийшла й на російський ринок, відкривши видавничий дім «Популярна преса», і почала випуск «Теленедели» вже в РФ. Через деякий час російська «Теленеделя» увійшла до топ-10 друкованих видань Росії. У 2008 р. Б. Ложкін став лауреатом премії «Кращий медіа-менеджер Росії».

У 2011 р. в партнерстві з нинішнім Президентом Б. Ложкін придбав компанію KP Media, яка видавала, зокрема, журнал «Корреспондент». У 2013 р. Б. Ложкін продав 98 % акцій UMN Group, що об'єднувала його медіа-активи, С. Курченку, який на той момент неофіційно представляв фінанси «сім'ї» В. Януковича. Офіційна сума угоди названа не була, але експерти оцінили її на рівні 400–500 млн дол. (<http://nbnews.com.ua/ua/tema/123904>).

У 2013 р. Б. Ложкіна нагороджено почесною грамотою Ради Федерації Росії за великий внесок у розвиток вільних і незалежних засобів масової інформації, а також за «зміцнення добросусідських відносин між Росією і Україною». У своїй промові голова Ради Федерації В. Матвієнко назвала Б. Ложкіна великим професіоналом і другом Росії, який розуміє «вкрай важливу взаємодію з нашим братським українським народом». У червні 2013 р. Б. Ложкін увійшов до рейтингу ТОП-30 найвпливовіших медіа-менеджерів СНД (<http://rusplt.ru/world/pervaya-shesterka-poroshenko-10435.html>).

У 2013 р. журнал «Фокус» оцінив статки Б. Ложкіна в 126 млн дол. Натомість експерти вказують на те, що Б. Ложкін має добрі менеджерські здібності й може забезпечити ефективну роботу президентської канцелярії.

Першим заступником глави Адміністрації Президента призначений 47-річний Г. Зубко, який до цього виконував обов'язки голови Державного управління справами. Народний депутат України сьомого скликання (ВО «Батьківщина») був обраний по 62-му одномандатному округу Житомирської області. За освітою інженер, закінчив Київський політехнічний інститут, а також Київський інженерно-будівельний інститут.

До обрання у Верховну Раду в 2012 р. був головою правління ПрАТ «Житомирський завод огорожувальних конструкцій» і депутатом Житомирської міської ради, очолював ВО «Батьківщина» у Житомирській області, а також обласну організацію партії «Фронт змін».

Заступником глави Адміністрації Президента призначений 54-річний О. Рафальський, доктор історичних наук і досвідчений чиновник. З 2003 р. до

початку 2005 р., коли до влади прийшов В. Ющенко, О. Рафальський керував Головним управлінням з питань внутрішньої політики Адміністрації Президента Л. Кучми. У 2006–2007 рр. він був заступником керівника апарату Прем'єр-міністра В. Януковича. У 2010–2011 рр. О. Рафальський був заступником глави Адміністрації Президента України С. Львовичкіна та керівником управління документального забезпечення АП.

Після втечі В. Януковича 26 лютого 2014 р. О. Рафальський був призначений в. о. глави Адміністрації в. о. Президента О. Турчинова. Однак на цій посаді він протримався кілька днів – до 5 березня, і в. о. глави АП був призначений С. Пашинський, а О. Рафальський став його заступником (<http://nbnews.com.ua/ua/tema/123904>).

Керівником Державного управління справами (ДУС) став 30-річний С. Березенко. Економіст і випускник Національного університету «Києво-Могилянська академія» у велику політику потрапив завдяки роботі з одіозним київським мером Л. Черновецьким. Політичну діяльність С. Березенко почав у 20-річному віці, вступивши в 2004 р. в Українську республіканську партію «Собор». Через рік очолив «Український молодіжний Собор». У 2006 р. С. Березенко вийшов із «Собору» та був призначений радником Л. Черновецького з питань сім'ї, молоді, спорту та туризму.

У 2007 р. С. Березенко очолив Головне управління у справах сім'ї та молоді КМДА. З 2006 по 2011 р. був депутатом Київради від фракції «Блок Леоніда Черновецького». Утім на дострокових президентських виборах у 2014 р. С. Березенко працював у штабі П. Порошенка, де керував патронатною службою і, по суті, забезпечував щоденну роботу й графік кандидата.

Першим помічником Президента України став Ю. Онищенко. Цієї посади в статуті АП не було, вона була запроваджена спеціально під Ю. Онищенка. Йому 42 роки, закінчив Київський національний університет імені Тараса Шевченка, історик, а також Дипломатичну академію при МЗС України, де отримав ступінь магістра зовнішньої політики. Побудував дипломатичну кар'єру, працюючи на різних посадах у МЗС України та Управлінні ООН. З 2012 по 2014 р. обіймав посаду Надзвичайного і Повноважного Посла України в Норвегії. П. Порошенко перетинався з ним ще в 2009–2010 рр., коли Ю. Онищенко очолював департамент Секретаріату міністра закордонних справ П. Порошенка та мав на дипломатичне відомство певний вплив (<http://rusplt.ru/world/pervaya-shesterka-poroshenko-10435.html>).

Прес-секретарем Президента призначений 35-річний С. Цеголко, редактор 5 каналу, що все ще належить П. Порошенку. С. Цеголко закінчив факультет журналістики Львівського університету ім. І. Франка. У 2005 р. отримав премію «Телетріумф» – як найкращий репортер помаранчевої революції, заслужений журналіст України. Автор фільму «Українська революція: за півкроку до крові», а також серії документальних проєктів: «П'яте скликання», «Шосте скликання», «Українська незалежність. В'ячеслав Чорновіл» та ін. (<http://nbnews.com.ua/ua/tema/123904>).

Український політикум та експертне середовище жваво відреагували на нові призначення. Найбільше запитань викликало призначення главою Адміністрації Президента Б. Ложкіна, якому критики докоряють надмірною русифікацією інформаційного простору України, оскільки практично вся друкована продукція холдингу виходила виключно російською мовою. Також йому закидають бізнес-співробітництво із «сім'єю» В. Януковича через продаж медіа-активів. «Така проросійська людина на такій посаді мене хвилює. Перш за все тому, що у нас зараз така серйозна гуманітарна війна з Росією. А людина, яка отримує премії саме за просування російської мови, мабуть, не просто не найкраща людина в цій ситуації...» – зауважив **громадський активіст, депутат Київради І. Луценко** (http://24tv.ua/home/showSingleNews.do?shho_vstig_zrobiti_poroshenko_z_7_dniv&objectId=454057).

Що стосується оцінок функцій і завдань Б. Ложкіна на посаді глави АП, експерти й нардепи різняться у своїх думках, але сходяться на тому, що акумулювати владу на Банковій, як це виходило свого часу в С. Льовочкіна та С. Горбуліна, у Б. Ложкіна не вийде. «Треба розуміти, що можливості і влада глави АП залежать від можливостей і влади Президента. У нинішніх умовах він не зможе стати другим Горбуліним або Льовочкіним. Але він може повторити досвід Балогі. Це в найближчі місяці. Подальші перспективи зростання влади глави АП будуть залежати від конституційної реформи», – зазначив **народний депутат від партії «Батьківщина» О. Чорноволенко** (<http://zmist.if.ua/publikatsii/4034-hlava-ap-lozhkin-pohliad-na-aparatnyka-poroshenko-z-riznykh-storin.html>).

На його думку, поки що рано говорити про те, чому Б. Ложкін опинився на Банковій. «Це справа Президента – вибрати собі апаратників. Можу від себе сказати, що кращий глава АП – той, який забезпечує роботу Президента і про владу якого не говорять, а говорять про владу і рішення глави держави», – зазначає депутат.

Водночас призначення О. Рафальського для О. Чорноволенка стало несподіванкою. «Це єдине, чого я в призначеннях Порошенка поки що не можу зрозуміти, це мене дуже дивує, чим це пояснити – незрозуміло», – сказав нардеп. Але критикувати призначення відмовився, заявивши, що всі ці питання – справа господаря Банкової.

На думку **політолога О. Хавича**, «секрет» призначення О. Рафальського полягає в тому, що «Рафальський єдиний, хто має компетенцію, він єдиний в АП хто в курсі роботи апарату органа на багатьох рівнях, і я вважаю, що саме по цій лінії буде йти розділ повноважень в АП – Ложкін буде займатися медіа-складовою в політиці П. Порошенка, Рафальський – повсякденною роботою апарату з усіма її складнощами», – вважає експерт.

Роль О. Рафальського – забезпечити необхідний зв'язок з гігантською чиновницькою машиною країни, каже **політичний експерт Ю. Рубан**. «Адміністрація Президента на Банковій – це вершина піраміди із 700 з чимось районних держадміністрацій. Людей, які знають цю систему, вміють

оперувати на всю Україну, – небагато. Власне, не такий вже вибір у Президента був», – констатує експерт (<http://www.pohlyad.com/news/n/51549>).

«Призначення глави Адміністрації Президента України, безумовно, є несподіваним. Обговорювалося багато кандидатур, але мені було зрозуміло, що це насправді не ті кандидати, яких призначать – надто вже вони були заявлені. Тому, коли у списку з'явився Ложкін, я зрозумів, що призначать саме його. Думаю, що П. Порошенко шукав, по-перше, нове обличчя, по-друге, людину, що мислить прагматично, і, по-третє, людину, яка представляла би Харків, Донецьк, Луганськ (в даному випадку Харків)», – зазначив **народний депутат від «Батьківщини» О. Бригинець**. За його словами, він знайомий з Б. Ложкіним уже 20 років і знає, що той вміє досягати своєї мети. «Головне, щоб на новій посаді його успіх і успіх держави – ??збіглися», – додав **О. Бригинець** (<http://nbnews.com.ua/ua/tema/123904>).

«Призначення Б. Ложкіна на посаду глави Адміністрації Президента – досить несподіваний і нестандартний крок. Були кандидатури більш досвідчених українських політиків, але чи гарний цей досвід? Ми знаємо, що особливих досягнень українські чиновники високого рангу не мають. Тому, можливо, саме людина з бізнесу зможе принести нові стандарти в українську політику. Саме цим, я думаю, і керувався П. Порошенко при призначенні», – зазначив **народний депутат від УДАРу В. Курінний** (<http://nbnews.com.ua/ua/tema/123904>).

Народний депутат від партії УДАР С. Каплін вважає, що головною якістю Б. Ложкіна, що сприяла призначенню, є старанність і відповідальність. «При Порошенку Ложкін не зможе бути другим Львовчкіним. Під цим дубом ще одного рости не буде. Новий Президент, як я його знаю, не налаштований рости князьків у своїй вертикалі. Враховуючи те, що у Порошенка успішний і великий досвід у кадровій політиці, я схильний довіряти призначенням Порошенка. Попереду команду Порошенка чекають серйозні випробування – він шукає тих, хто зможе “потягнути” такий вантаж. З того, в чому я впевнений, можу сказати, що Порошенко, якщо хтось не буде виконувати покладених на нього завдань, буде куди швидше минулих президентів вирішувати питання з кадровими ротаціями і не буде втрачати часу на попередження», – зауважив він.

За словами народного депутата України І. Богословської, Б. Ложкін – «сучасний і європейський чоловік. Це такий антисовковий хід. Головне завдання України сьогодні – закінчити з пострадянською країною і почати будувати демократичне суспільство. Ложкін не є совковою людиною ідеологічно. Деякі говорять про відсутність у нього досвіду державного управління – я вважаю, що це плюс, а не мінус. Ложкін зробив з нуля найбільшу медійну компанію, він може стати цінною допомогою для глави держави» (<http://politics.bazaza.net/204949>).

Кандидатура Б. Ложкіна отримала схвалення навіть серед опонентів нинішньої влади, зокрема в Партії регіонів. «Ложкін – це дуже талановита людина. Він створив унікальний медіа-холдинг. Він хороший професіонал.

Розуміння тонкощів політики в нього дуже добре розвинуте. Я пов'язую з ним кращі очікування», – зазначила голова парламентського Комітету з питань охорони здоров'я, **народний депутат від ПР Т. Бахтєєва**.

У партії ж «Свобода» думка інша. На переконання **нардепа І. Мірошніченка**, призначення Б. Ложкіна – прямо пов'язане з його медіа-бізнесом. «Загалом, це було очікувано. Чоловік, який має в інформаційному середовищі активи і вплив, повинен був з'явитися у великій політиці. І він з'явився. Необхідно чітко простежити, якими активами володів Ложкін, як і кому вони були продані – можливо, тут ми і побачимо секрет його призначення», – зазначив І. Мірошніченко (<http://zmist.if.ua/publikatsii/4034-hlava-ap-lozhkin-pohliad-na-aparatnyka-poroshenko-z-riznykh-storin.html>).

Питання про медіа-можливості Б. Ложкіна було порушене й експертами. На думку **юриста Т. Монтян**, призначення Б. Ложкіна прямо пов'язане з його медіа-можливостями. «Я вважаю, що це призначення – питання особистих домовленостей, і воно говорить про те, що Порошенко має намір робити ставку на інформаційну політику як складову своєї роботи. Ложкін у питаннях інформаційної політики, яка відіграє в наш час значну роль, досить компетентний», – вважає Т. Монтян.

Директор Агентства моделювання ситуацій В. Бала вважає, що П. Порошенко не дасть можливості Б. Ложкіну взяти на себе багато повноважень. «П. Порошенко навряд чи буде делегувати свої повноваження іншим особам. Всі найважливіші питання буде вирішувати сам Президент. Важливо на даний момент, щоб АП не втручалася в роботу інших гілок влади. І, звичайно ж, треба пам'ятати: призначення це одне, а от як реально складеться ієрархія в президентській команді – ми побачимо згодом», – вважає В. Бала.

«Призначивши успішного менеджера Ложкіна, Порошенко хоче модернізувати Адміністрацію Президента, тому і робить саме ставку на людину зі сторони», – прокоментував його призначення **голова правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко** (<http://www.dw.de/перші-призначення-порошенка-поки-без-сенсацій/a-17697525>).

«У призначенні Ложкіна вирішальну роль зіграв той фактор, що, по-перше, він має ресурс довіри з боку Порошенка. По-друге, те, що він не пов'язаний із класичною українською політикою. Можливо, таким чином відбуватиметься модернізація діяльності Адміністрації Президента, тобто людині, не обтяженій звичками, зокрема поганими, професійних українських політиків і їхніми зв'язками та залежностями, легше буде провести таку модернізацію», – зазначив В. Фесенко (http://tvi.ua/new/2014/06/10/fesenko_rozpoviv_khto_bude_novym_ministrom_za_kordonnykh_sprav_pry_prezydentovi_poroshenku). «Потрібно розуміти, що це експеримент, який невідомо чим закінчиться, – додав також експерт. – У Ложкіна немає досвіду роботи в системі держуправління і професійного політичного досвіду. Це може стати проблемою. Людина, яка очолює АП, має розуміти механізм її роботи. А такого досвіду поки що немає. І в цьому є

великий ризик. Можливо, цю прогалину заповнять його заступники».

У цьому зв'язку виглядає логічним призначення О. Рафальського на посаду заступника глави АП. На думку В. Фесенка, О. Рафальський, напевно, «найбільш ефективний бюрократ у цій сфері. Ніхто краще за нього не знає, як повинна працювати Адміністрація як державний інститут, як АП має комунікувати з іншими держструктурами, який повинен бути документообіг і т. д».

Що стосується призначеного на посаду глави Держуправління справами С. Березенка, то, припускає політолог, тут, імовірно, спрацював фактор довіри. Адже, як відомо, П. Порошенко та С. Березенко не раз перетиналися в питаннях бізнесу. «А що стосується співпраці з Черновецьким, то, з одного боку, була так звана молода команда экс-мера, а з іншого – були люди з бізнесу, які шукали лояльності київської влади для вирішення своїх бізнес-завдань, до них належав новий держуправсправами, – пояснює В. Фесенко. – Призначаючи цих людей на посади, Порошенко користується принципом особистої довіри та професійних якостей. Ті, хто буде поряд з ним, повинні його відчувати і бути ефективними виконавцями його волі».

Водночас «фактичним керівником Адміністрації Президента, думаю, буде сам президент П. Порошенко. Новопризначені керівники будуть лише виконувати його політичні установки. В цьому плані ситуація кардинально відрізнятиметься від подібних призначень попередніми главами держави», упевнений політолог (<http://politics.bazaza.net/204949>).

Він вважає, що, зважаючи на серйозну інформаційну війну з Росією, П. Порошенко, крім усього іншого, у своїй роботі робитиме ставку на інформаційну політику, тому в команду своєї адміністрації призначив ще й професійного журналіста С. Цеголка з 5 каналу, який став прес-секретарем Президента.

Не виключається також, що Б. Ложкін, який раніше мав серйозні бізнес-зв'язки з Росією, потрібен П. Порошенку й для того, щоб налагодити нормальні відносини з Москвою. «Кандидатура Ложкіна на главу Адміністрації – дуже доречна... Людина дуже професійна. Системна людина, яка була успішна в бізнесі, яка не була в політичних розкладах. Ми бачимо, як з нами інформаційно воюють. Тому на цій посаді Президенту потрібна людина, яка може комунікувати. І, звичайно, комунікувати треба на російський простір, не менше, якщо не більше», – вважає **екс-глава Секретаріату Президента, громадський діяч О. Рибачук**.

Тривала співпраця нинішнього глави АП з найвідомішими російськими медіа-групами могла б тут допомогти, зазначає експерт. Ще один плюс Б. Ложкіна – він не має жодних бізнес-інтересів, бо все продав (<http://www.pohlyad.com/news/n/51549>).

«Колишній медіа-магнат і экс-партнер П. Порошенка по медіахолдингу, в активах якого (холдингу. – Авт.) друковані та інтернет-видання, Б. Ложкін родом з Харкова, найбільшого міста в східних областях України. Його призначення було сприйнято деякими експертами як спроба використовувати досвід взаємодії із ЗМІ для налагодження відносин Києва з

російськомовними східними областями», – пише газета **The Financial Times** (<http://news.finance.ua/ua/~1/0/all/2014/06/11/327755>).

Аналітики наголошують, що за Конституцією 2004 р. повноваження Президента істотно урізали, тому Адміністрація Президента за П. Порошенка не буде центром політичного впливу, а лише виконуватиме роль «обслуговуючого персоналу» і повинна буде лише «відтіняти» самого Президента. «Це орган, який має забезпечувати нормальну роботу Президента і не претендувати на роль другого Кабміну. Тому на роль глави АП підбрали менеджера для організації роботи, бо керуватиме сам Президент», – вважає **директор політико-правових програм Центру ім. О. Разумкова Ю. Якименко**. Він припускає, що, виходячи з перших призначень, зовнішня політика, нацбезпека й оборона та інформаційна політика будуть пріоритетними в роботі нового Президента. Хоча поки П. Порошенко не призначив своїх людей на посаду міністра оборони, МЗС і МВС, утім експерти переконані, що зміни в цих відомствах будуть.

Перші призначення, які зробив новий Президент України П. Порошенко, говорять про його націленість на зовнішню політику та дипломатію, але водночас залишають незакритим питання оборони, зауважив **політолог В. Цибулько**. «Основні призначення – це глава АП, перший помічник. Як і в часи В. Ющенка, перший помічник – кадровий дипломат. Отже, перше, на що робить акцент Президент, це міжнародні відносини, це його парафія. Тобто у нього є дві такі опори, міжнародні відносини і оборона», – зазначив В. Цибулько (<http://ua.112.ua/politika/kadrovi-priznachennya-poroshenka-govoryat-pro-yogo-nacilenist-na-diplomatiyu-ekspert-74136.html>).

Водночас експерт зауважив, що при наявності сильних дипломатів в апараті глави держави немає фахівців з питань оборони. В. Цибулько також нагадав, що у своїй інавгураційній промові П. Порошенко говорив більше про примирення, ніж про посилення оборони. «Одні з перших заяв, які стосуються примирення на Донеччині, це досить пацифістські заяви – створення гуманітарних коридорів, припинення вогню. Я думаю, що це коротка пауза, П. Порошенко шукає собі також фахівців з мілітаристських питань, щоб цю сферу закрити», – зауважив експерт.

«П. Порошенко зараз формує свою команду з молодих і вже успішних кадрів. Президент розуміє, що потрібні нові кадри для того, щоб будувати Україну з нуля. Потрібні нові кадри, а не ті, які довели країну до такого стану», – зауважив **політолог В. Карасьов** (<http://nbnews.com.ua/ua/tema/123904>).

Він зазначив, що П. Порошенку потрібні насамперед не політичні менеджери, а господарники, які вміють вести бізнес. «Б. Ложкін – це медіа-партнер, який дозволить Президенту контролювати український медіа-простір і вибудувати комунікативну стратегію. В умовах, коли у Президента немає контролю над соціальними або політичними інститутами в країні, медіа – це оптимальний варіант. С. Березенко – видно, що людина здібна, він вже зміг показати себе», – вважає В. Карасьов. Також політолог зазначив, що новий Президент і сам володіє серйозною діловою хваткою, тому можна

вважати, що він не помилився у виборі своєї команди. «П. Порошенко, на відміну від В. Януковича, буде покладатися на власну думку. Маніпулювати нею, на відміну від В. Ющенко чи В. Януковича, буде вкрай складно. Він дуже обережно ставиться до інформації, в першу чергу вирішує все сам», – переконаний **політолог А. Золотарьов**.

На його думку, нові кадрові призначення говорять про те, що П. Порошенко в роботі АПУ хоче використати як сучасний менеджерський досвід в особі Б. Ложкіна, так і досвід старих кадрів часів Л. Кучми в особі О. Рафальського. Політолог зауважив, що Б. Ложкін є «талановитим комунікатором, організатором та трудоголіком» (http://gazeta.ua/articles/politics/_manipulyuvati-poroshenkom-bude-skladno-politolog/563191).

За словами А. Золотарьова, здійснені кадрові призначення говорять швидше не про монолітність команди П. Порошенка, а про намагання її створити. «Тому що немає такого моноліту, як у В. Януковича, де команда фактично формувалась понад 10 років. У П. Порошенка команда – на стадії формування. Там досить різні люди – це той же С. Березенко, який дістався від Черновецького. Один з небагатьох, хто знав міру, коли руки торкалися меду», – зазначив політолог.

У свою чергу **політолог В. Бондаренко** назвав призначення С. Березенка головою Держуправління справами кадровою помилкою з огляду на його колишню співпрацю з мером Києва Л. Черновецьким. «Призначення С. Березенка – це кадрова помилка Президента. Л. Черновецький обікрав до нитки Київ. Вкрав понад 100 млрд грн. Хоча інші перші призначення П. Порошенка оцінюю позитивно. Цеголко – серйозний журналіст і аналітик. Б. Ложкін теж багато зробив у бізнесі та менеджменті», – зазначив він (http://gazeta.ua/articles/politics/_priznachennya-eksradnika-cernoveckogo-golovoyu-dus-pomilka-ekspert/563131).

В. Бондаренко припустив, що в призначенні С. Березенка П. Порошенко підвело його оточення. «С. Березенко не є людиною з великими успіхами в житті. Він є племінником народного депутата А. Матвієнка, а А. Матвієнко є другом О. Довгого. Можливо, П. Порошенко підвело оточення, бо Президент слідкує за призначеннями головних осіб. Хоча, можливо, це віддання данини, що С. Березенко успішно керував якоюсь частиною штабу на президентських виборах. Але не думаю, що за це треба розраховуватися посадами. Особливо зараз, коли так багато людей вірять П. Порошенку».

Політолог вважає, що на цій посаді міг залишатися Г. Зубко. «Цю посаду мала посісти людина з досвідом управління якогось виробництва чи підприємства. Донедавна державними справами керував депутат Г. Зубко з Житомирщини. Він міг і залишатися. Незважаючи на те що обраний від “Батьківщини” в парламент, але він очолював виборчу кампанію П. Порошенка на Житомирщині. Також цю посаду міг очолити колишній народний депутат, Герой України С. Бондарчук, який керував “Укроборонпром”», – переконаний В. Бондаренко.

На думку політолога **В. Подгорної**, усі призначення, крім О. Рафальського, були прогнозовані, адже йдеться про людей, які вже давно співпрацюють із П. Порошенком (<http://www.day.kiev.ua/uk/article/podrobici/pershiy-test>).

Кандидатура С. Зубка, за її оцінкою, є непоганою. «Він пов'язаний із “Фронтом змін”, з А. Яценюком і, в принципі, представляє молоду генерацію політиків, є гарним менеджером і толковою людиною.

Б. Ложкін – людина, яка пов'язана з медіа-холдингами П. Порошенка і його кандидатура напередодні активно обговорювалася експертами. Б. Ложкіна відрізняє менеджерський підхід до ситуації. Тобто він не є політичною фігурою, не пов'язаний із жодним політичним проектом та політичною силою, що грає на руку нового глави АП.

Важко сказати, якими будуть кроки і генеральна лінія Б. Ложкіна на посаді, але зрозуміло, що він їх узгоджуватиме з П. Порошенком. Б. Ложкін не буде окремою ані політичною фігурою, ані самостійним менеджером. Це свідчить про те, що лінія Президента буде пов'язана із просуванням власного політичного курсу, а не лінії, яку б узгоджували з різними політичними силами та союзниками тощо.

Стосовно Рафальського – це стара політична фігура, пов'язана з різними політичними проектами. Зараз він ближчий до Литвина. Тому я не думаю, що це призначення є гарним і оптимістичним для громадського суспільства. Хотілося б бачити нових людей, і це призначення, думаю, справить не надто позитивний вплив для іміджу П. Порошенка, який декларував лозунг “Жити по-новому!”.

Що ж до С. Березенка, то це людина, яка останнім часом була в команді П. Порошенка, і його призначення було цілком прогнозованим», – зазначила експерт.

Якщо в цілому оцінювати ряд останніх кадрових призначень новообраного Президента, то, очевидно, констатує політолог, що курс П. Порошенка пов'язаний із формуванням кістяка власної політичної команди людей на довгі роки.

Призначення Б. Ложкіна главою АП і його заступників говорить про те, що Президент формує свою адміністрацію за принципом лояльності й довіри, заявив директор компанії **Berta communications**, політтехнолог **Т. Березовець**. Це все люди, які співпрацюють з П. Порошенком упродовж тривалого часу (http://zik.ua/ua/news/2014/06/10/poroshenko_pochav_formuvaty_svoyu_komandu_za_pryntsyptom_loyalnosti_ekspert_496290).

«Главою Адміністрації Президента був призначений Б. Ложкін, тому що П. Порошенку завжди ближча бізнес-логіка. Відповідно, він призначає людину, яка не має досвіду державного управління, людину з бізнес-середовища. Б. Ложкін не має своїх зв'язків у політичному середовищі. Тобто він буде орієнтований безпосередньо на Президента. Але ймовірні мінуси полягають у тому, що Б. Ложкін все-таки є бізнесменом і невідомо,

наскільки він зможе вписатися своєю логікою у державну політику», – зазначив експерт

Медіа-експерт, шеф-редактор ГО «Телекритика» Н. Лигачова вважає абсолютно природним те, що П. Порошенко формує свою команду з людей, давно йому близьких (<http://www.day.kiev.ua/uk/article/podrobici/pershiy-test>). «Президент своє найближче оточення, в якому він буде працювати кожного дня, формує з людей перевірених, в яких він упевнений і з якими йому комфортно.

Що стосується професіоналізму С. Цеголка, то він високий, що журналіст не раз засвідчив в ефірі. Добре те, що він знає професію журналіста саме з боку журналіста. І я сподіваюся, що він буде лояльним до своїх колег, що у нього не буде конфліктів, як це було не раз з прес-службою Президента у минулому, що С. Цеголко зможе організувати графік Президента так, щоб проводилися хоча б раз на квартал прес-конференції. І Б. Ложкін, і С. Цеголко – це досить медійні обличчя, які розуміють, як потрібно працювати з пресою, що не повинно бути “улюбленців” і “неулюбленців” у прес-секретаря і глави АП, що таке інформаційні приводи для ЗМІ, що потрібно бути відкритим політиком. Я вважаю, що люди, які призначені, достатньо професійні для цих посад. До того ж у самому журналістському середовищі вони користуються досить великою довірою», – зазначила Н. Лигачова.

Разом з тим вона підкреслила, що Б. Ложкін «співпрацює з Курченком себе не заплямував. Співпраці як такої не було. Він добивався вигідних для себе умов продажу медіа-бізнесу, котрий він спочатку продавати не збирався, але був поставлений у такі умови, що йому продати його потрібно було і він зміг добитися вигідних для себе умов» (http://24tv.ua/home/showSingleNews.do?shho_vstig_zrobiti_poroshenko_z_7_dniv&objectId=454057).

Водночас нового українського Президента застерігають від повторення кадрових помилок попередників. **Директор Центру політичних студій та аналітики В. Таран** не виключає, що П. Порошенко може піти шляхом В. Ющенка, підбираючи для роботи у своїй команді комфортних йому людей. «Судячи з перших призначень, П. Порошенко формує команду “любі друзі-2”, які забезпечуватимуть йому “теплу ванну”, розказуючи тільки ту інформацію, яку він хоче чути. Але після такої “теплої ванни” швидко може бути холодний душ», – каже С. Таран. Він критикує неоднозначне призначення Президентом на посаду керівника Державного управління справами С. Березенка, экс-радника колишнього скандального мера Києва Л. Черновецького. «С. Березенко – це племінник А. Матвієнка, представник “вінницького клану”, з яким П. Порошенку лише зручно працювати. Якщо він вчасно не зрозуміє цю тонку грань співпраці з комфортними, то для нього може все дуже швидко скінчитися», – попереджає експерт (<http://www.dw.de/pershi-priznachennya-poroshenka-po-ki-bez-sensacij/a-17697525>).

Громадський активіст, правник, публіцист Г. Друзенко вважає, що здійснені призначення не підлягають коментарям, адже це не конституційні

посади. «Наприклад, глава АП – це головний клерк при Президенті. Він може призначити на цю посаду кого завгодно, із ким йому буде зручно працювати. Адже він відповідає за роботу його канцелярії, тож я дав би тут Президенту повну свободу вибору.

Що ж до Б. Ложкіна, я не думаю, що він буде другим Медведчуком чи Львовчкіним. Очевидно, П. Порошенко не бачить там сильного гравця, а бачить тихого виконавця, фактично, його тінь, яка не існує без хазяїна», – зазначає експерт.

Водночас можливість говорити про ті чи інші пріоритети Президента та його політику дадуть призначення іншого ґатунку – міністра закордонних справ, міністра оборони, нового секретаря РНБО, зазначає Г. Друзенко (<http://www.day.kiev.ua/uk/article/podrobici/pershiy-test>).

У цьому контексті слід зазначити, що 18 червня Президент П. Порошенко вніс на розгляд ВР подання щодо звільнення А. Дециці з посади в.о. голови МЗС та призначення на його місце П. Клімкіна (<http://www.ukurier.gov.ua/uk/news/petro-poroshenko-proponuye-radi-priznachiti-novogo/>).

П. Клімкін – 1967 року народження, український дипломат, із 2012 р. Надзвичайний і Повноважний Посол України в Німеччині. Двічі був заступником міністра закордонних справ. У МЗС України П. Клімкін працює з 1993 р. У міністерстві він змінив багато посад, в 2008 р. став директором департаменту Європейського Союзу, в 2010 – заступником глави МЗС. У ранзі заступника міністра П. Клімкін вів переговори про Угоду про асоціацію з ЄС. У 2012 р., після того, як угода була парафована, він був призначений Надзвичайним і Повноважним послом України у Федеративній Республіці Німеччина. Народився у м. Курськ (Росія). У 1991 р. закінчив Московський фізико-технічний інститут, факультет аерофізики та космічних досліджень, спеціальність – фізика та прикладна математика.

В.о. міністра закордонних справ А. Дециця підтримав пропозицію Президента П. Порошенка призначити П. Клімкіна очільником МЗС. «Підтримую подання Президентом кандидатури Клімкіна – знаю Павла як ефективного фахівця. Сам готовий і надалі працювати на благо України», – написав А. Дециця у своєму Twitter (<http://www.theinsider.ua/politics/53a1a32d83d75>).

Експерт з міжнародних питань Г. Перепелиця вважає, що кандидатура П. Клімкіна є найбільш вдалою на посаду міністра закордонних справ. «Я знаю його як абсолютно відкриту, чесну, порядну і доброзичливу людину. Його вирізняє професіоналізм і неупередженість до політичної кон'юнктури», – відзначив він. Саме завдяки цьому, за словами експерта, П. Клімкін отримав авторитет не лише у керівництва Міністерства закордонних справ, а й усього дипломатичного корпусу. «Тому я вважаю, що це найбільш вдала кандидатура на посаду міністра закордонних справ, яку обрав Президент України Петро Порошенко», – резюмував Г. Перепелиця (http://www.novostimira.com.ua/news_113006.html).

Водночас в мережевому середовищі заміна керівника МЗС викликала, швидше, негативну реакцію. Не говорячи вже про переважну підтримку А. Дешиці на посту керівника МЗС, користувачі Facebook звертають увагу на те, що новопризначений міністр закордонних справ України П. Клімкін є корінним росіянином, який народився у Курську, вищу освіту здобув у Московському фізико-технічному інституті, українською мовою не володіє в необхідному для службовця обсязі. Його називають креатурою Януковича-молодшого і підкреслюють, що дипломатичний кар'єрний зріст П. Клімкіна припадає на президентство В. Януковича.

Серед основних претензій до роботи П. Клімкіна користувач **Rostyslav Demchuk** на основі матеріалів заступника Голови парламентського комітету з євроінтеграції, заступника голови партії ВО «Свобода» О. Панькевича називає:

1. Відсутність українських дипломатів в медіапросторі ФРН у важкий час для держави.

2. Відсутність реакції на негативні заяви посла РФ у Німеччині пана Грініна щодо України. Фактор противаги та адекватної відповіді з боку України був відсутній.

На цьому етапі були заяви/протести/акції Центральної Спілки Українців в Німеччині, інших громадських організацій та громадськості і повний вакуум з боку державних представників, яких представляв пан Клімкін, як посол України.

3. До цього додаємо повне ігнорування паном Клімкіним проукраїнських євромайданівських українських організацій в зазначений вище період.

4. Під час керівництва пана Клімкіна у ФРН було кілька скандалів, які успішно були зам'яті. Зокрема про п'яні дебоші серед дипломатів. Про це, до речі, писала журналістка Т. Чорновол в «Українській Правді» (<http://blogs.pravda.com.ua/authors/chornovol/51f6834fc0fe5>).

Видзначається, що робота консульств була незадовільною: «На прикладі Франкфурту-на-Майні можна говорити про невідповідність консулів високому званню дипломатів. На це скаржилась діаспора і скаржитесь дотепер, навіть була створена група в Фейсбуку «Люстрація дипломатичної служби» (Rostyslav Demchuk (<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=458904034253608&set=a.192570707553610.59488.100004020468401&type=1&fref=nf>). – 2014. – 19.06).

П. Порошенко також запропонував парламенту призначити першого віце-прем'єра В. Ярему генеральним прокурором, а керівника групи «Інвестиційний капітал» В. Гонтарева – головою Національного банку України.

В. Ярема – генерал-лейтенант міліції у відставці. При В. Ющенку В. Ярема був замначальника департаменту карного розшуку, а потім очолював ГУ МВС у м. Київ. Він подав у відставку в 2010 р. з приходом до влади В. Януковича. На останніх парламентських виборах він був обраний до Верховної Ради народним депутатом від «Батьківщини» і займав пост

заступника голови Комітету Ради з боротьби з корупцією та організованою злочинністю. 27 лютого 2014 р. В. Ярема був призначений першим віцепрем'єром, відповідальним за силовий блок.

В. Гонтарєва – голова ради директорів групи «Інвестиційний Капітал Україна». До цього вона займала керівні посади в АБ «ІНГ Банк Україна» і «Societe Generale – Україна», а також працювала провідним економістом на Українській міжбанківській валютній біржі.

Всі внесені кандидатури добре знайомі П. Порошенку, зазначив політолог В. Фесенко. Вони давно називалися в якості претендентів на заміщення «президентської квоти» вищих державних посад. В. Гонтарєва, наприклад, вважалася найбільш вірогідним кандидатом на посаду голови Нацбанку весь останній місяць. «Вона – вихідець з банківського середовища, її позитивно сприймають ділові кола, водночас у неї хороші стосунки з Президентом», – відзначив експерт. За його словами, призначення В. Гонтарєвої говорить про те, що «Президент хоче залишити за собою контроль над банківською сферою».

Кандидатура П. Клімкіна набула визначеності ще минулого тижня, зауважив В. Фесенко. Тоді посла в Німеччині включили до складу контактної групи з врегулювання кризи на південному сході.

Що стосується В. Яреми, то призначення міліцейського генерала генеральним прокурором показує, що П. Порошенко потрібна «людина не з прокурорського середовища, наскрізь корумпованого і просоченого корпоративним духом», вважає В. Фесенко.

19 червня Верховна Рада України підтримала запропоновані Президентом кандидатури очільників МЗС, ГПУ та НБУ.

Знаковим є відсутність на сьогоднішній день нових призначень на посади голови Служби безпеки України і міністра оборони. Нині їх займають представник партії УДАР В. Наливайченко і в якості в.о. – генерал-полковник М. Коваль. Залишаючи їх на посадах, Президент, на переконання В. Фесенка, «не хоче створювати нестабільність» в умовах ведення антитерористичної операції, до керівництва якої, як визнав експерт, є багато претензій.

Водночас очікуваною є заміна секретаря Ради нацбезпеки й оборони А. Парубія. Його крісло, припускає Т. Березовець, можуть запропонувати Ю. Луценку.

Очікуваними є також призначення нових губернаторів. Політолог В. Фесенко не виключає, що ними стануть керівники виборчих штабів П. Порошенка в регіонах. «У таких областях, як Дніпропетровська або Одеська, тактичний союз з групою Коломойського буде продовжений. А от на Заході (України), з одного боку, це має бути людина Президента, з іншого – треба, щоб він був авторитетом в регіоні. Можливо, на губернаторів будуть претендувати керівники виборчих штабів на місцях», – вважає політолог.

На думку В. Карасьова, немає підстав для кадрових заміन в економічному блоці уряду. «Налагоджено взаємозв'язок з МВФ, іншими міжнародними економічними інституціями, – каже експерт. – І взагалі було б

дивно, якби П. Порошенко зараз почав радикально міняти уряд. Можуть бути кадрові заміни хіба що в окремих міністерствах. Наприклад, АПК (міністр І. Швайка викликає питання в багатьох аграріів)» (<http://www.wz.lviv.ua/ukraine/127253>).

Слід також зазначити, що 17 червня своїм Указом Президент призначив уповноваженого з мирного врегулювання ситуації в Донецькій і Луганській областях – ним стала народний депутат від фракції УДАР І. Геращенко. Відповідно до документа, її основне завдання – доносити позицію глави держави «з питань деескалації напруження, досягнення громадянської злагоди, забезпечення безпеки громадян, ...припинення зазіхань на суверенітет і територіальну цілісність України і впровадження мирного плану Президента щодо врегулювання ситуації». Робити це І. Геращенко в охопленому війною регіоні пропонується шляхом нарад і круглих столів, а також переговорів із залученням фахівців з Адміністрації Президента.

Журналіст, випускник Київського університету імені Тараса Шевченка, у минулому – співробітник УТ-1 і телеканалу «Інтер», прес-секретар В. Ющенко, президент інформгентства УНІАН – так звучить біографія І. Геращенко до Верховної Ради. У стіни парламенту вона потрапила в 2007 р. за списками НУ-НС В. Ющенко, а в 2012 р. була переобрана вже від УДАРу В. Кличка.

Сама нардеп про нове призначення висловилася поки лише в соцмережах. «Очевидно, що головним з врегулювання ситуації на Сході (України) є Порошенко, він працює над реалізацією плану в тісній співпраці з урядом, виступає за активнішу роль ВР у цьому питанні, яка, на жаль, багато в чому була причетна до конфронтації в суспільстві. Моя місія – донесення позиції Президента щодо мирного врегулювання, в тому числі для західних колег, які повинні усвідомлювати відповідальність за виконання зобов'язань перед Україною», – написала І. Геращенко у себе у Facebook.

«Її основна функція – комунікативна, бути очима і вухами Президента в регіоні, спілкуватися з представниками громадянського суспільства, медіа, – пояснив “Сьогодні” депутат Є. Фірсов, колега І. Геращенко по фракції і ще зовсім недавно лідер партії В. Кличка на Донбасі, що вже встиг переговорити з президентським уповноваженим. – Вона дуже багато розпитувала мене про ситуацію в регіоні, хотіла вникнути в те, що відбувається».

При цьому, за словами Є. Фірсова, як тільки в ЗМІ пройшла новина, що на Донбасі з'явився свій «відповідальний», до нього посипалися прохання про допомогу від місцевих жителів – визволити із заручників, допомогти знайти зниклих.

Поки ніяких контактів між уповноваженим з мирного врегулювання та офіційною владою регіону не було, і її плану з врегулювання конфлікту ще не бачили. У губернатора С. Тарути обіцяють співпрацювати з І. Геращенко.

Сепаратисти, природно, таких намірів не мають. За словами одного з лідерів ДНР А. Пургіна, вести переговори з людиною з Києва вони не мають намірів ні за яких умов, хіба що тільки за посередництва людей з Москви. «Ми будемо вести діалог тільки в присутності посередників. І

йтиметься тільки про обмін заручниками і виведення української армії з території Донбасу», – заявив А. Пургін.

Деякі політологи вважають рішення про призначення І. Геращенко вельми дивним. «Для Донбасу, дійсно, мабуть, можна було підшукати якусь іншу постать – або людини з Донбасу, або того, хто добре знає і розуміє ментальність регіону», – каже політолог В. Фесенко. Утім при цьому, за його словами, І. Геращенко є досвідченим політиком, активно працювала на європейському напрямі, володіє величезним досвідом взаємодії з громадянським суспільством, зі ЗМІ – усе це може стати в нагоді на Донбасі після того, як туди прийде мир.

«Будемо реалістами: зараз доля Донбасу вирішуватиметься не за столом переговорів, а на полі бойових дій. Тому якщо вона і буде вести якісь переговори, то вже після того, як завершиться активна фаза АТО. І тут її досвід буде корисний, оскільки це будуть переговори з тими, хто буде до них готовий. З терористами вести переговори ніхто не має наміру», – резюмує експерт (<http://ukr.segodnya.ua/ukraine/irina-gerashchenko-neznakomka-dlya-donbassa-glaza-i-ushi-prezidenta-i-storonnik-usileniya-ato-529443.html>).

Отже, перші кадрові рішення Президента П. Порошенка демонструють, що він оточує себе, швидше, адміністраторами, ніж політиками. Щодо кожного з цих перших призначенців є різні думки, зокрема й критичні. Їм згадують факти з попереднього службового шляху чи політичної біографії, оцінюють особисті якості та прогнозують подальші кроки. Утім при цьому не слід забувати, наголошують експерти, що в українській політиці не можна вийти до верхніх ешелонів влади, не працюючи поперемінно з дуже різними політиками, під керівництвом дуже різних начальників. І саме по собі це не є якимсь фатальним недоліком. Розумний політик уміє від кожного взяти краще і йти далі, зростати для більш вагомих і корисних справ для блага свого народу й держави. У зв'язку з цим слухними видаються слова політолога В. Бали, який закликає не бути категоричним в оцінках новопризначених людей у команду Президента: «Ми не знаємо, які завдання перед ними стоять, і ми побачимо з часом, наскільки було доцільно чи недоцільно призначати цих людей».

Ю. Якименко, мл. науч. сотр. «СІАЗ» НБУВ

Состояние и перспективы украинской металлургической промышленности

Главный фактор, определяющий сегодня перспективы одной из ключевых бюджетообразующих отраслей украинской промышленности – металлургии, – превышение производства металла в мире над спросом. Эксперты отмечают, что замедление темпов роста потребления стали в мире до 2,5 % против роста в 2011 г. на уровне 7,7 % негативно отразилось на загрузке украинских металлургических предприятий – в прошлом году она

составляла около 70 %. Кризис отразился также и на мировых производителях, загрузка которых составила 76,3 %.

Вместе с тем украинская металлургия, подвергавшаяся в последние годы рецессии, по итогам 2013 г. продемонстрировала незначительный рост в отдельных сегментах (на уровне 1 %), который, по оценкам специалистов, связан с сохранением экспортного спроса на украинский металл. Это давало повод специалистам прогнозировать дальнейшее улучшение ситуации в отрасли. Однако сегодня, принимая во внимание сложность политической и экономической обстановки в стране, прогнозы на этот счет могут потребовать корректировки.

Отметим, что в последний год спад внутреннего рынка металлургической продукции происходил за счет уменьшения внутренних отгрузок проката, тогда как объемы импорта оставались стабильными. В результате это обусловило рост доли импорта в покрытии внутреннего спроса в 2013 г. на 2 % – до 24,2 %. Преодоление рецессии в странах ЕС позволило металлургам увеличить экспорт проката в этом направлении, но значительно сократились поставки на Ближний Восток из-за роста нестабильности в регионе.

По сообщениям СМИ, в I квартале 2014 г. экспорт металлопродукции в Украине снизился на 9 % по сравнению с январем – мартом 2013 г. – до 5,5 млн т. При этом более всего – ожидаемо – сократились поставки в Россию.

Результатом спада потребления на основных экспортных рынках и низких цен за 11 месяцев 2013 г., по сравнению с аналогичным периодом 2012 г., стало сокращение выручки производителей металла на 7 %. Вместе с неполным объемом выполнения обещаний правительства по своевременному возмещению налога на добавленную стоимость и сдерживания роста тарифов на грузовые перевозки и электроэнергию это негативно отразилось на возможностях модернизации метпредприятий. В то же время в условиях кризиса металлурги были вынуждены стремиться к снижению себестоимости продукции и повышению энергоэффективности. Результатом этих мер стало сокращение потребления газа метпредприятиями по итогам 2013 г. почти в 2 раза – суммарно до 3 млрд куб. м с 5,2 млрд куб. м в 2011 г.

Обозреватели указывают, что некоторые металлургические предприятия за последние годы стали расходовать меньше газа, реализовав проекты вдувания пылеугольного топлива в доменных печах с использованием коксового угля. Такие установки работают, в частности, на Мариупольском меткомбинате им. Ильича, «Донецкстали», «Запорожстали» и Алчевском меткомбинате. Кроме того, на многих предприятиях закрывались энергозатратные мартеновские производства, которые были заменены конвертерным и электросталеплавильным.

При этом эксперты подчеркивали, что более дешевый российский газ в 2014 г. мог бы снизить производственные затраты метпредприятий (примерно на 3 %). Но увеличение внутренних цен на газ по требованию МВФ и отмена скидок со стороны России в значительной степени

нивелируют эти усилия.

Финансовые итоги января – марта 2014 г. для металлургов подтвердили наметившуюся ранее тенденцию к спаду. По данным объединения металлургических предприятий «Металлургпром», в этот период убытки отрасли (отрицательный финансовый результат до налогообложения) по сравнению с I кварталом 2013 г. возросли в 4 раза, или на 9,6 млрд грн – до 12,7 млрд грн. При этом значительный рост убытков (около 9 млрд грн) произошел из-за потерь от курсовой разницы при переоценке валютных заемных средств и процентов по ним.

По данным «Металлургпрома», чистый доход предприятий от реализации продукции за I квартал уменьшился на 1,6 % (на 0,4 млрд грн) и составил 36,1 млрд грн. При этом объем реализации продукции в натуральном выражении снизился на 8 %, а цены на прокат черных металлов в среднем возросли на 3%.

Убытки от операционной деятельности составили 1,5 млрд грн против 2,1 млрд грн в I квартале 2013 г.

Рентабельность операционной деятельности за январь – март 2014 г. составила «минус» 3,71 % против «минус» 5,25 % по итогам аналогичного периода прошлого года. В среднем материальные затраты на производство металлопродукции за этот период возросли на 7 %.

Среди главных факторов, влияющих сегодня на общее состояние украинской металлургии, – продолжение политического противостояния и сворачивание экономического сотрудничества с Россией. Иллюстрируя влияние этого фактора, обозреватели акцентируют внимание, в частности, на сокращении поставок в Россию строительной арматуры (по итогам двух месяцев текущего года они составили около 29 тыс. т, что в 4 раза ниже показателей за аналогичный период прошлого года). Подобная ситуация сложилась и с поставками в РФ украинского рельсового проката, доля которого на российском рынке в прошлом году составляла около 75 %. Объем поставок в этом направлении будет продолжать снижаться.

В то же время эксперты прогнозировали уменьшение спроса на металлопрокат со стороны РФ еще в прошлом году, поскольку недавно там были введены в эксплуатацию новые производственные мощности такими компаниями, как «Северсталь» и НЛМК. Поэтому уменьшение объемов поставок на российский рынок продукции украинских металлургов обозреватели называют хоть и неприятным, но ожидаемым явлением.

По данным объединения «Металлургпром», в январе – марте продажи украинской металлопродукции в Россию упали более чем на 30 %. «Экспорт в страны СНГ по сравнению с аналогичным периодом 2013 г. уменьшился на 38 %, в том числе в Россию – на 31 %, – комментирует ситуацию генеральный директор объединения А. Зражевский. – Что для нас рынок СНГ? Только по металлопродукции отгружаемой – это порядка 3 млрд дол. В географической структуре в прошлом году у нас СНГ было 17,5 %, за три месяца этого года – 10,9 %. Россия была 12,6 % от всего экспорта, стала 8,7 %». Сокращение этого рынка, по мнению эксперта, будет проблематично

возместить поставками продукции металлургов в Евросоюз или на Ближний Восток.

Начальник отдела анализа рынков черной металлургии госпредприятия «Госвнешинформ» А. Шейко добавляет, что в результате сокращения поставок валютная выручка металлургов упала на 34 % – до 350 млн дол. Импорт метпродукции из России сократился на 13 % в физическом выражении и на 40 % в денежном. «Такие тенденции сохраняются, и думаю, что до стабилизации ситуации у нас в стране и в отношениях с Россией внешняя торговля между странами будет сокращаться», – считает он.

Похожего мнения придерживается и аналитик компании Eavex Capital И. Дзвинка. По его словам, в первые три месяца 2014 г. продажи в Россию украинской металлургической продукции составили 35 % относительно аналогичного периода прошлого года, упав до 475 тыс. т, вследствие чего доля России в структуре экспорта Украины снизилась с 12 % (в I квартале 2013 г.) до 9,5 %. Больше всего при этом пострадал экспорт сортового проката, продажи которого уменьшились вдвое (до 270 тыс. т.).

«Основные производители сортового проката в Украине – группа “Метинвест” и меткомбинат “АрселорМитталКривой Рог”», – подчеркивает И. Дзвинка. Судя по динамике общего спада экспорта, переориентироваться на другие рынки производителям металла пока не удалось. «В российском направлении поставки упали на 255 тыс. т, а общие потери экспорта составили 525 тыс. т, что указывает на сокращение продаж и в других направлениях», – заявляет эксперт.

Таким образом, большинство металлургических предприятий с начала года снижали производство продукции из-за низкого спроса на мировых рынках и избыточного предложения продукции. Так, по итогам четырех месяцев 2014 г. «АрселорМиттал Кривой Рог» снизил производственные показатели по всем видам основной продукции. Выпуск стали уменьшился на комбинате почти на 11 % – до 1,869 млн т. Производство проката сократилось на 10 % – до 1,655 млн т.

Существенный спад производства в январе – апреле 2014 г. произошел также на мариупольском меткомбинате «Азовсталь». Комбинат уменьшил выпуск общего проката на 22 % – до 1,1 млн т. Производство стали сократилось менее существенно – на 14,9 %, до 1,3 млн т.

Наращивали выпуск металлопродукции в силу различных причин (среди которых особенности продуктовой и географической структуры продаж на внешних рынках) лишь отдельные предприятия, в частности Енакиевский МК и «Запорожсталь», входящие в «Метинвест», Алчевский МК корпорации ИСД, а также ДМЗ им. Петровского российской компании «Евраз». Говоря о предпосылках этого роста, замначальника аналитического отдела госпредприятия «Укрпромвнешэкспертиза» П. Перконос подчеркивает, в частности, что Алчевскому меткомбинату помогло улучшение спроса на металлургическую продукцию в Евросоюзе, куда предприятие поставляет полуфабрикаты для дальнейшего переката на заводах, принадлежащих ИСД; Енакиевский МК выпускает заготовку (полуфабрикат) и катанку, которые

востребованы на рынке Северной Африки; ДМЗ им. Петровского выигрывает благодаря российскому инвестору – предприятие в меньшей степени подвержено политическим рискам, а именно сокращению сбыта на рынках СНГ.

За счет переориентации на рынки ЕС смогло компенсировать потери от сокращения поставок в Украину и Россию и предприятие «Запорожсталь». «Если в I квартале 2013 г. в Украине и России реализовано 37 % продукции “Запорожстали”, в ЕС – 16 %, то в первые три месяца 2014 г. доля ЕС составила уже 24 %, а Украины и РФ – 29 %», – сообщает пресс-служба компании «Метинвест».

Таким образом, если главным фактором, негативно влияющим на металлургическую отрасль Украины, эксперты называют напряженные политические отношения с РФ, то главным положительным моментом для отрасли можно считать ожидаемый рост экономики стран ЕС, Ближнего Востока и США, что повлечет увеличение спроса на металлопрокат в этих регионах. При этом предложение останется на прежнем уровне, поскольку сегодня, по оценкам обозревателей, не наблюдается ввод в эксплуатацию новых сталеплавильных мощностей. Также, по мнению специалистов, на оживление украинского производства окажет положительное влияние снижение таможенных пошлин на украинские товары со стороны ЕС, что повысит их ценовую привлекательность. Согласно прогнозам экспертов, прирост потребления металлопроката в странах ЕС составит 2,5–3 %, что позволит украинским металлургам компенсировать потери от снижения поставок в Россию. Вследствие этого также может увеличиться спрос со стороны металлургов на смежную продукцию – транспортные и разливочные ковши, огнеупорные плиты, методические нагревательные печи, жаростойкие смеси, прокатные станы.

По словам директора ГП «Укрпромвнешэкспертиза» В. Власюка, в 2014 г. на фоне ожидаемого ускорения темпов роста глобальной экономики потребление стали также продемонстрирует лучшую динамику развития по сравнению с предыдущим годом. Ожидается, что более высокие темпы роста покажут страны Африки (8,2 %), Ближнего Востока (5,9 %), а также регион Центральной и Южной Америки (4 %). В то же время более медленными темпами потребление будет расти в развитых странах, столкнувшихся с долговыми проблемами и слабым внутренним спросом: Японии (1,1 %), ЕС (1,6 %), а также КНР (3,5 %) на фоне ожидаемого замедления темпов экономического роста. В целом, по прогнозам эксперта, совокупное потребление стали в мире в 2014 г. возрастет на 3,1 % и достигнет 1650,4 млн т. Главный прирост будет обеспечен Китаем (+26,1 млн т), другими азиатскими странами (+5,3 млн т) и Северной Америкой (+4,4 млн т).

Что касается Украины, то, по предварительным оценкам, в 2014 г. Украина могла бы рассчитывать на незначительное (300 тыс. т) увеличение продаж проката на внутреннем рынке за счет активизации строительства дорог и модернизации теплосетей. Но в сегодняшней ситуации эксперты не дают однозначных прогнозов на этот счет, отмечая, что определяющим

фактором для развития внутреннего рынка проката будет дальнейшая динамика капитальных инвестиций. Ранее специалисты прогнозировали, что в 2014 г., при условии сохранения status quo в экономике, темпы роста инвестиций могут замедлиться до 1–2 % в год, что будет связано с неблагоприятным бизнес-климатом вследствие высокой коррупции и незащищенности прав собственности, дисбаланса государственных финансов и ограниченного доступа к международным рынкам капитала.

В значительной степени будущее украинской металлургической промышленности будет зависеть от исхода противостояния на Юго-Востоке Украины.

Напомним, большинство предприятий металлургического комплекса Донбасса входят в горно-металлургическую группу компаний «Метинвест» Р. Ахметова и В. Новинского: Мариупольский металлургический комбинат им. Ильича, Енакиевский метзавод, меткомбинат «Азовсталь» и Харцызский трубный завод.

Корпорация «Индустриальный союз Донбасса», принадлежащая главе Донецкой областной государственной администрации С. Таруте, бизнесмену О. Мкртчяну и российским инвесторам, владеет в регионе Алчевским металлургическим комбинатом.

В активы группы «Донецксталь» российского бизнесмена В. Нусенкиса входит «Донецксталь-металлургический завод».

Эксперты подчеркивают, что как в случае аннексии Донбасса Россией, так и создания отдельной республики, металлургическую отрасль региона, вслед за угольной промышленностью, может постигнуть крах. Главной проблемой для металлургического комплекса Донбасса, при таком развитии событий, может стать проблема поставки базового сырья – железной руды, которая добывается в Криворожском железорудном бассейне Днепропетровской области. Значительную часть криворожской руды добывают горно-обогатительные комбинаты группы «Метинвест», которая поставляет ее предприятиям «ИСД» и «Донецкстали», а также экспортирует в Китай и использует для собственного металлургического производства. Для своих комбинатов группа поставляет сырье по себестоимости, что в конечном итоге снижает расходы на производство металлопродукции и позволяет конкурировать на внешних рынках.

По мнению экспертов, в случае «откола» Донецкой и Луганской областей поставки руды в этот регион могут быть ограничены, что оставит большинство металлургических комбинатов Донбасса без дешевого сырья. При этом более дорогое российское сырье придется закупать и «ИСД», и «Донецкстали», что также негативно отразится на функционировании их меткомбинатов.

По словам директора госпредприятия «Укрпромвнешэкспертиза» В. Власюка, ни металлургия, ни уголь Донбасса России не нужны. «У России есть своя очень развитая и модернизированная металлургия, ей наша не нужна. Это – “Металлоинвест”, “Северсталь”, которая, кстати, вложила с начала 2000 г. порядка 30 млрд дол. в модернизацию своего производства.

Это также группа компаний “Мечел”, “Евраз холдинг”, электрометаллургическое производство. Поэтому России наша металлургия не нужна с экономической точки зрения. Им нужен украинский рынок сбыта для российских олигархов. Наш Донбасс со своей дотационностью – как бизнес – в России лишний. Там все процессы уже состоялись», – считает В. Власюк.

Заместитель начальника отдела черной металлургии госпредприятия «Госвнешинформ» В. Постоленко также считает, что в случае отсоединения Донбасса меткомбинаты региона окажутся в очень сложной ситуации – им придется пересматривать систему логистики, что приведет к дополнительным финансовым трудностям.

Кроме того, по мнению экспертов, металлургические предприятия Донбасса могут потерять один из наиболее привлекательных в географическом и ценовом смысле европейский рынок, куда сегодня поставляется около четверти произведенной в Украине металлопродукции. По словам В. Постоленко, при возможном вхождении Донбасса в состав России, Европейский Союз не признает аннексированную территорию, после чего предпримет меры по запрету экспорта товаров из этого региона. Меткомбинаты, в свою очередь, будут вынуждены снижать объемы производства. Таким образом, для металлургов Донбасса в случае «откола» от Украины может быть перекрыта связь как с Европой, так и с Россией.

Сложные последствия для украинской экономики и металлургической отрасли, в частности, может иметь также решение правительства о временной приостановке финансирования капитальных расходов отечественной промышленности с целью сохранения существующих социальных программ. Комментируя это решение, старший аналитик Международного центра перспективных исследований А. Жолудь подчеркивает, что проблемы с украинским промышленным производством носят фундаментальный характер и быстро их разрешить не удастся. «На сегодня у нас в ЕС идет около 26 % экспорта, а в Россию – 23 %, если смотреть по показателям прошлого года. И теперь сбыт на российский рынок находится под угрозой: Москва хочет сократить импорт из Украины», – заявляет он. Полностью компенсировать частичную утрату российского рынка за счет роста поставок своей продукции в Европу украинская промышленность, по мнению эксперта, не может. Поэтому А. Жолудь прогнозирует, что ближайшие месяцы будут для украинской промышленности «очень тяжелыми».

Директор Института стратегических исследований «Новая Украина» А. Ермолаев говорит, что украинская промышленность переживает системный кризис уже несколько лет. Среди причин этого – рост влияния теневого сектора экономики. «Длительное время теневой сектор ограничивался финансово-бюджетной сферой. А именно в последние несколько лет теневая экономика стала вливаться в реальный сектор», – говорит эксперт.

Кроме того, негативное влияние на промышленность оказала

«приватизация государственных институтов», которая происходила в последние годы. По мнению А. Ермолаева, либеральные реформы правительства и неизбежное сокращение поставок продукции в Россию только «добьют» крупную промышленность, поэтому спад промышленного производства в Украине в 2014 г. будет продолжаться.

Такого же мнения придерживается и экономический эксперт В. Цыбулько. По его мнению, ключевая проблема для украинской промышленности сегодня – нестабильность финансовых рынков, компенсировать которую очень сложно. «Даже доступ к европейским рынкам не даст ожидаемого эффекта, потому что отечественный производитель не может так быстро переориентироваться и использовать все возможности», – подчеркивает эксперт.

Что касается рынка металлопродукции, то сегодня, несмотря на незначительное его оживление, он остается в депрессии, и в краткосрочной перспективе украинские производители металла будут вынуждены продолжить курс на снижение цены. В то же время некоторые эксперты прогнозируют, что дешевый металл будет востребован на рынках и снижение цен на металлопродукцию станет сопровождаться плавным увеличением объемов производства.

Согласно прогнозу «Укрпромвнешэкспертизы», украинские металлурги в 2014 г. могут увеличить выплавку стали на 2,7 % по сравнению с прошлым годом – до 34, 2 млн т за счет ожидаемого роста потребления стали в мире, за исключением Китая.

Эксперты отмечают, что в 2014 г. мировое потребление возрастет за счет рынков развивающихся стран и стран с развитыми экономиками. Также важным позитивным фактором может стать сокращение экспортной экспансии Китая после ужесточения экологических норм в стране, что привело к закрытию части производственных мощностей в 2013 г. Перспективы украинских производителей металла на внешних рынках связаны прежде всего с ожиданием восстановления объемов продаж на Ближнем Востоке и дальнейшим увеличением поставок на европейские рынки, где с постепенным улучшением экономической ситуации спрос на украинский прокат может возрасти.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Верховная Рада Украины уволила А. Рябченко с должности главы Фонда государственного имущества Украины.

Как передает корреспондент ЛІГАБізнесІнформ, за такое решение проголосовали 320 народных депутатов.

После голосования по этому вопросу Председатель Верховной Рады А. Турчинов сообщил, что с новым главой Фонда парламент определится позже и проголосует на одном из следующих заседаний.

Напомним, А. Рябченко занимал должность главы ФГИУ с 1 апреля 2010 г. (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 19.06).

***

Верховна Рада внесла зміни до складу парламентських комітетів.

Відповідну Постанову про внесення змін до Постанови Верховної Ради України "Про комітети Верховної Ради України сьомого скликання" було прийнято у четвер на ранковому засіданні Ради.

За нього проголосували 235 народних депутатів.

Зокрема, згідно із Постановою, заступником голови Комітету з питань податкової і митної політики було обрано Р. Бадаєва ("Суверенна Україна") замість І. Єремеева.

І. Фаріон депутати призначили першим заступником голови Комітету з питань освіти та науки.

Народного депутата, члена фракції "Партії регіонів" В. Новінського було обрано членом Комітету з питань соціальної політики та праці.

М. Поплавський (Партія регіонів) став членом Комітету із питань культури, його колега по ПР В. Рибак - членом Комітету у закордонних справах.

Відбулися також інші перепризначення в комітети (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2014. – 19.06).

***

Верховная Рада приняла законопроект об увеличении возраста военнообязанных до 60 лет.

Народные депутаты поддержали в первом чтении законопроект № 4844 «О внесении изменений в статью 28 Закона Украины “О воинской обязанности и военной службе”» (относительно разрядов запаса и предельного возраста пребывания в запасе). За соответствующее решение проголосовал 231 нардеп.

Законопроект предлагает увеличить возраст военнообязанных, пребывающих в запасе второго разряда и имеющих воинские звания рядового, сержантского и старшинского состава, а также младшего и старшего офицерского состава – до 60 лет, и высшего офицерского состава – до 65 лет. Об этом сообщает «ICTV Факти» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 18.06).

***

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту прав інвалідів».

Основною метою Закону є захист інвалідів від обмеження їхніх прав за ознакою інвалідності. Законом внесено зміни до ст. 2 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні», передбачивши, що термін «дискримінація за ознакою інвалідності» вживається у значенні, наведеному в Конвенції про права інвалідів і Законі України «Про засади

запобігання та протидії дискримінації в Україні».

Також Законом внесено зміни до ст. 161 Кримінального кодексу України, передбачивши інвалідність серед визначених статтею ознак, за якими пряме чи непряме обмеження прав або встановлення прямих чи непрямих привілеїв громадян передбачає настання кримінальної відповідальності.

Відповідний законопроект зареєстровано за № 3640 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2014. – 18.06).

***

Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про внесення змін до Закону України “Про Державний бюджет України на 2014 рік”» (щодо фінансової підтримки Фонду гарантування вкладів фізичних осіб).

Законом доповнено Закон України «Про Державний бюджет України на 2014 рік» новою ст. 23-1, згідно з якою надано право Кабінету Міністрів України здійснювати випуски облігацій внутрішньої державної позики понад встановлені обсяги в обмін на ці облігації фінансових векселів, виданих Фондом гарантування вкладів фізичних осіб, з відповідним коригуванням граничного обсягу державного боргу. При цьому на обсяг випущених ОВДП Мінфін України збільшує відповідні планові показники фінансування державного бюджету. Відповідний законопроект зареєстровано за № 4983 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2014. – 17.06).

***

Верховна Рада України прийняла за основу законопроект про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо охорони біорізноманіття).

Проект (реєстр. № 3672) розроблено з метою посилення заходів щодо охорони біорізноманіття та вдосконалення охорони об'єктів Червоної книги України, збереження територій природно-заповідного фонду, покращення охорони середовищ існування об'єктів біорізноманіття; приведення законів України до норм міжнародного екологічного права тощо.

Документ містить, зокрема, пропозиції щодо коригування заборон використання тварин при проведенні іспитів, змагань і притравки мисливських собак, а також у видовищних заходах. Також нормами законопроекту передбачено вдосконалення умов природокористування на територіях природно-заповідного фонду (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)*). – 2014. – 18.06).

***

Верховна Рада України прийняла за основу проект закону про внесення змін до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» щодо стимулювання роботи осіб із числа інвалідів.

Законопроектом (реєстр. № 1106) пропонується внести зміни до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 18.06*).

***

Верховна Рада України прийняла Постанову «Про встановлення мораторію на закриття загальноосвітніх навчальних закладів державної і комунальної форм власності».

Верховна Рада постановила вважати неприпустимим закриття загальноосвітніх навчальних закладів через брак коштів на їх утримання, впровадити до прийняття Закону України «Про Державний бюджет на 2015 рік» мораторій на закриття загальноосвітніх навчальних закладів державної та комунальної форм власності.

Згідно з Постановою, Кабінету Міністрів України необхідно:

– доручити місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування проаналізувати ситуацію щодо функціонування загальноосвітніх навчальних закладів державної й комунальної форм власності в містах і сільській місцевості з урахуванням прогнозованих демографічних змін і вжити заходи призупинення їх необґрунтованої ліквідації;

– вжити невідкладних заходів щодо зміни умов фінансування загальноосвітніх навчальних закладів державної та комунальної форм власності;

– проаналізувати перебіг виконання Державної програми «Шкільний автобус» і передбачити в Державному бюджеті на 2015 рік збільшення коштів на її фінансування.

Відповідний документ, до якого внесено поправки, зареєстровано за № 2922 (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2014. – 18.06*).

***

Верховна Рада ухвалила проект постанови щодо посилення захисту державного кордону України. За відповідне рішення проголосував 261 нардеп, передає кореспондент УНН.

Вказаною постановою Кабінету Міністрів рекомендується в місячний термін затвердити документи, необхідні для проведення односторонньої демаркації сухопутного кордону з Росією, а також негайно ухвалити рішення про призупинення роботи пунктів пропуску через державний кордон з Республікою Молдова в районах межування з Придністров'ям.

Також цією постановою парламент рекомендує Кабміну визначити кількість пунктів пропуску на кордоні з Росією, роботу яких необхідно призупинити (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 18.06*).

***

Верховна Рада створила тимчасову слідчу комісію щодо переслідування водіїв, які брали участь в Автомайдані. Відповідний проект постанови підтримало 213 нардепів, передає кореспондент УНН.

Головою комісії згідно з постановою обрано нардепа В. Яворівського, його заступником депутата «Свободи» А. Ілленка.

Нагадаємо, у лютому в Автомайдані заявляли про «протизаконні дії ДАІ» під час автопробігу 29 грудня, у якому брали участь близько тисячі авто (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 18.06*).

***

Нардеп В. Ковальчук офіційно очолив фракцію партії УДАР. Відповідне оголошення на засіданні парламенту зробив Голова Верховної Ради О. Турчинов, передає кореспондент УНН.

«Відповідно до Регламенту та згідно з протоколом засідання фракції УДАР інформую про обрання головою фракції В. Ковальчука, а його заступником В. Пинзеника», – поінформував О. Турчинов.

Нагадаємо, ВР достроково припинила повноваження лідера УДАРу В. Кличка, який став міським головою Києва. Раніше В. Ковальчук був заступником голови фракції УДАРу у ВР (*Українські Національні Новини (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 18.06*).

***

Народний депутат А. Герман заявила, що замість А. Ефремова, фракцією Партії регіонів буде руководити совет фракции. Об этом А. Герман сообщила в кулуарах украинского парламента корреспонденту iPress.ua.

«В совете все имеют одинаковые права, и принимать решение можно, будучи в полном составе», – отметила она.

В частности, в совет вошли В. Новинский, А. Герман, В. Писаренко, Е. Геллер, А. Ефремов, Б. Колесников, Ю. Воропаев, Т. Бахтеева.

А. Герман отметила, что главной стратегией фракции будет сохранение Донбасса в составе Украины.

В пресс-службе фракции ПР проинформировали, что А. Ефремов останется главой фракции, но все будет решать совет фракции, созданный 18 июня (*Четверта Влада (<http://4vlada.net>). – 2014. – 18.06*).

***

Правящая коалиция в составе ВО «Батьківщина», «Свобода» и УДАРа предлагает Верховной Раде принять решение о самороспуске. Соответствующий проект постановления о досрочном прекращении полномочий ВР седьмого созыва зарегистрирован в парламентском Секретариате.

Его авторами являются лидеры фракций В. Ковальчук от УДАРа,

О. Тягнибок от ВО «Свобода», С. Соболев от «Батьківщини» и О. Ляшко от внефракционных депутатов.

В документе указано, что Верховная Рада является представительным органом интересов народа, а в случае ненадлежащего представления интересов граждан парламент должен нести ответственность (*МинПром – інформація бизнес-класса* (<http://minprom.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Партія регіонів готова підтримати постанову про саморозпуск парламенту, але вважає недоцільним її сьогодні приймати. Про це журналістам у кулуарах парламенту сказав керівник фракції Партії регіонів О. Єфремов, пише УНН.

«Ми готові голосувати за будь-які постанови про саморозпуск, але коли вони будуть логічно аргументовані. Якщо ми говоримо про введення надзвичайного стану на Сході України, то ми повинні розуміти, що в цьому разі ми своїми руками відрізаємо Схід України на виборах. У цьому разі вони там не будуть проведені. Мені здається, що це – дурня», – сказав О. Єфремов.

Він підкреслив, що перед голосуванням за саморозпуск парламенту потрібно спочатку прийняти ряд рішень. «Логічно було б спочатку вирішити питання Сходу України, прийняти закон про вибори, щоб зрозуміти, за якою системою будуть проводитись нові вибори. Треба внести зміни до Конституції України, про які ми говоримо вже бозна скільки, але ніхто реально нічого не робить для внесення змін до неї. Після цього потрібно проводити вибори – усе тоді було б законно та зрозуміло», – зазначив О. Єфремов. За його словами, лише в цьому разі «було б зрозуміло, за якою Конституцією ми житимемо та куди будемо рухатися надалі».

«Ще раз підкреслюю, що ми зараз готові проголосувати за постанову за саморозпуск парламенту. Хоча те, що сьогодні пропонується, – це популізм, який призведе до подальшого розвалу країни», – додав він (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Фракція «Батьківщина» підтримала ініціативу фракції УДАР щодо саморозпуску Верховної Ради. Про це, виступаючи з трибуни парламенту, сказав народний депутат І. Кириленко, передає кореспондент УНН.

«На засіданні фракції ми прийняли очікуване рішення. Ми підтримуємо ініціативу демократичних сил про саморозпуск», – сказав І. Кириленко.

Він також зазначив, що парламент має невідкладно ухвалити закон про люстрацію, для того щоб кардинально змінити склад парламенту. «У жовтні ми повинні мати новий парламент», – сказав І. Кириленко, додавши, що парламент також має схвалити новий закон про вибори.

Зі свого боку народний депутат О. Зарубінський запропонував депутатам взяти зобов'язання не балотуватися до нового складу парламенту (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Фракция ВО «Свобода» предлагает принять решение о самороспуске парламента. Об этом заявил народный депутат И. Мирошниченко, выступая с парламентской трибуны.

И. Мирошниченко отметил, что уже несколько фракций поддержало идею самороспуска. «Давайте примем это решение сегодня в сессионном зале», – сказал он.

Также он заявил о необходимости принять закон о люстрации, зарегистрированный ВО «Свобода», и внести изменения в закон о выборах народных депутатов с тем, чтобы выборы прошли по пропорциональной системе с открытыми списками (*Четверта Влада (<http://4vlada.net>). – 2014. – 18.06*).

***

Лидер Коммунистической партии Украины П. Симоненко считает нецелесообразным проведение перевыборов в парламент.

Он подчеркивает, что безответственно проводить выборы в парламент, когда не реализована децентрализация власти, не остановлен конфликт на Востоке Украины.

По мнению П. Симоненко, перевыборы в парламент, в случае, если они будут назначены, не решат тех проблем, решение которых является необходимым для страны на текущий момент (*Четверта Влада (<http://4vlada.net>). – 2014. – 18.06*).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент Украины П. Порошенко заявил, что ему не нужны никакие дополнительные полномочия. «Никакая узурпация власти сегодня стране не нужна. Действующая редакция Основного закона наделяет меня как Президента достаточным объемом полномочий, в том числе кадровых, необходимых для решения обещаний, данных мной украинскому народу. Сегодня я пришел к вам с первыми кадровыми предложениями», – заявил П. Порошенко, выступая в Верховной Раде во время представления кандидатур главы НБУ, генпрокурора и главы МИД (*Цензор.НЕТ (<http://censor.net.ua/n290584> Источник: <http://censor.net.ua/n29058>). – 2014. – 19.06*).

***

Президент України П. Порошенко очікує рішення Верховної Ради про проведення дострокових парламентських виборів. Про це він сказав, відповідаючи на запитання журналістів у Національному університеті оборони України ім. І. Черняхівського. Президент підкреслив, що дострокові парламентські вибори ініціює український народ (*Офіційне інтернет-*

представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 18.06).

***

Президент України П. Порошенко в середу, 18 червня, узяв участь в урочистих заходах з нагоди випуску слухачів у Національному університеті оборони України ім. І. Черняхівського.

Глава держави привітав офіцерів із закінченням курсу та з 100-річним ювілеєм початку підготовки військових фахівців у навчальному закладі *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 18.06).*

***

Президент України провів телефонну розмову з президентом Росії.

Відбулася телефонна розмова Президента України П. Порошенка з президентом Російської Федерації В. Путіним у контексті реалізації мирного плану Президента України, у тому числі й щодо деескалації ситуації в Донецькій і Луганській областях.

Президенти України та Росії обговорили ряд першочергових заходів, які необхідно здійснити для сталого припинення вогню, а також максимально ефективні шляхи його моніторингу. Президент України П. Порошенко закликав президента Росії сприяти у звільненні всіх затриманих журналістів та активістів *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 18.06).*

***

Президент України П. Порошенко провів зустріч із Європейським комісаром з питань розширення та політики добросусідства Ш. Фюле.

Співрозмовники обговорили підписання в Брюсселі 27 червня Угоди про асоціацію з ЄС.

П. Порошенко подякував за «провідну роль» ЄС у залученні міжнародної фінансової допомоги Україні, зокрема, з боку МВФ, та ідею Єврокомісії щодо проведення міжнародної донорської конференції для України.

На зустрічі також були присутні голова Представництва ЄС в Україні Я. Томбінські, представник України при ЄС К. Єлісеєв, заступник генерального директора Центру Разумкова В. Чалий *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 18.06).*

***

19 червня Президент України П. Порошенко провів телефонну розмову з віце-президентом Сполучених Штатів Америки Дж. Байденом.

Сторони обмінялися думками щодо стану реалізації мирного плану Президента України. При цьому віце-президент США рішуче підтримав

наполегливі зусилля глави Української держави у відновленні миру та спокою на сході України.

Дж. Байден висловив щирі співчуття у зв'язку із загибеллю українських військових під час проведення антитерористичної операції *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 19.06).*

***

Президент України П. Порошенко у вівторок, 17 червня, провів телефонну розмову із федеральним канцлером Німеччини А. Меркель.

Під час розмови сторони обговорили реалізацію плану мирних ініціатив, запланованих на 27 червня, і підписання економічної частини Угоди про асоціацію з ЄС, а також торкнулися питань переговорного процесу по газу.

Під час розмови глава держави розповів про основні принципи імплементації плану врегулювання ситуації на Сході України. П. Порошенко зазначив, що для посилення контролю над державним кордоном України необхідна допомога ЄС, США. Зі свого боку, Україна дотримуватиметься взятих на себе зобов'язань.

Канцлер Німеччини А. Меркель підтримала кроки з реалізації мирного плану Президента.

Серед принципів імплементації мирного плану глава держави відзначив створення 10-кілометрової буферної зони на кордоні і відведення незаконних збройних формувань, звільнення всіх незаконно захоплених адміністративних будівель, відновлення роботи місцевих органів влади та центральних телеканалів і радіостанцій *(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 17.06).*

***

Відбулася зустріч Президента України П. Порошенка з депутатами фракції УДАР та лідером цієї політичної сили, київським міським головою В. Кличком.

Під час розмови глава держави обговорив з депутатами політичну ситуацію в країні, шляхи врегулювання на сході та питання щодо проведення дострокових парламентських виборів.

П. Порошенко наголосив, що встановлення миру в країні – спільне завдання всіх відповідальних політиків, тому глава держави виступає за активну співпрацю та консолідацію з урядом та парламентом.

Президент України підкреслив, що налаштований на конструктивний діалог з парламентськими фракціями та групами, а також запропонував зробити зустрічі регулярними.

При цьому він особливо відзначив, що вважає відповідальною позицію тих депутатів і фракцій, які заявили про необхідність перевиборів ВР, адже сьогодні понад 70 % українських громадян виступають за перезавантаження законодавчої гілки влади *(Офіційне інтернет-представництво*

Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 18.06).

***

Президент України П. Порошенко підписав ухвалений Верховною Радою України Закон від 5 червня 2014 року № 1313-VII «Про внесення змін до законів України щодо боротьби з тероризмом».

Документом внесено зміни до Законів України «Про боротьбу з тероризмом», «Про державну охорону органів державної влади України та посадових осіб», «Про Збройні Сили України», «Про Державну службу спеціального зв'язку та захисту інформації».

Ці зміни мають забезпечити вирішення проблем відновлення в повному обсязі правопорядку та належного режиму функціонування органів державної влади, забезпечення безпеки життя та здоров'я громадян, припинення діяльності незаконних збройних формувань, терористів.

Пропоновані названим Законом зміни забезпечують:

– проведення в рамках антитерористичної операції комплексу скоординованих спеціальних заходів, спрямованих на попередження, змінення масштабу проведення антитерористичної операції, мінімізації її наслідків, забезпечення безпеки населення;

– суттєве розширення повноважень суб'єктів, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом ;

– закріплення прав спеціальних підрозділів та підрозділів особливого призначення суб'єктів, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом;

– змінення порядку формування Міжвідомчої координаційної комісії Антитерористичного центру при Службі безпеки України, до складу якої, крім інших посадових осіб, входитимуть визначені Президентом України будь-які інші посадові особи ***(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 18.06).***

***

Президент України П. Порошенко на прохання ОБСЄ наполягає на ретельному розслідуванні обставин загибелі російського кореспондента ВДТРК І. Корнелюка поблизу Луганська. Про перебіг розслідування буде поінформовано ОБСЄ. Глава держави висловив співчуття у зв'язку із загибеллю І. Корнелюка.

За наявною інформацією, 17 червня в районі «Металіста» під Луганськом терористи атакували позиції українських силовиків. Військові прийняли бій. Вогнем у відповідь було знищено понад 10 терористів ***(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2014. – 18.06).***

***

Президент П. Порошенко призначив О. Махніцького своїм радником. Крім того, своїми позаштатними радниками П. Порошенко призначив

депутатів від «Батьківщини» М. Томенка та І. Гриніва (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2014. – 18.06).

***

Кабинет Министров одобрил законопроект о чрезвычайном положении в энергетическом секторе. Об этом журналистам после заседания правительства сообщил министр Кабинета Министров О. Семерак, передает «Укринформ».

Кроме того, согласно сообщению, также был одобрен законопроект о привлечении европейских и американских инвесторов к модернизации и общей эксплуатации украинской газотранспортной системы. «Кабинет Министров одобрил. Они уже зарегистрированы в Верховной Раде и сейчас идет заседание парламентского комитета, где рассматриваются эти законопроекты. Эти законопроекты готовились в быстром режиме и, наверное, будут на этой неделе вынесены на рассмотрение Верховной Рады», – сказал он.

О. Семерак проинформировал, что законопроект о чрезвычайном положении в энергетике регулирует особенности функционирования ГТС в особый период и не предусматривает мероприятий, связанных с ограничением снабжения газа внутренними потребителям.

Как сообщали podrobnosti.ua, Россия прекратила поставки газа в Украину.

Ранее Премьер-министр Украины А. Яценюк дал поручение профильным министерствам подготовить законопроект о чрезвычайном положении в энергетической отрасли страны (*Подробности (http://podrobnosti.ua)*). – 2014. – 18.06).

***

В уряді України створено кризовий енергетичний штаб, завдання якого – забезпечити баланс енергетичних ресурсів, баланс споживання і витрачання та енергоефективність. Про це повідомив Прем'єр-міністр України А. Яценюк у Верховній Раді у вівторок, 17 червня.

Очолює кризовий енергетичний штаб віце-прем'єр-міністр, міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України В. Гройсман. Заступником голови кризового енергетичного штабу є міністр енергетики та вугільної промисловості України Ю. Продан.

«Завдання штабу – баланс енергетичних ресурсів, баланс споживання, баланс витрачання і енергоефективність», – наголосив А. Яценюк. Завдання уряду, за його словами, – скорочення споживання: «Чим менше люди і підприємства споживають, тим менше вони сплачують» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2014. – 17.06).

***

А. Яценюк доручив посилити охорону українських газогонів. Про це Прем'єр-міністр України заявив на засіданні уряду в середу, 18 червня.

Прем'єр-міністр України А. Яценюк звернувся до НАК «Нафтогаз» і ПАТ «Укртрансгаз», правоохоронних і силових органів терміново посилити охорону української газотранспортної системи. «Україна заявляє, що є надійним транзитером. Ми виконували і будемо виконувати всі свої зобов'язання щодо транспортування природного газу», – наголосив Прем'єр-міністр.

А. Яценюк нагадав, що українська сторона запропонувала європейським партнерам спільно модернізувати й експлуатувати українську газотранспортну систему. Україна також запропонувала, щоб постачання і прийом газу здійснювався на кордоні Україна – Росія, а не на кордоні Україна – ЄС: «Це дасть можливість гарантувати, з одного боку, безперервність постачання газу, з іншого – залучити наших європейських партнерів до функціонування української газотранспортної системи і демонополізувати російську газову монополію».

Глава уряду повідомив, що відповідні проекти законів уже розроблені Кабінетом Міністрів.

А. Яценюк доручив Міністерству енергетики та вугільної промисловості разом з європейськими партнерами здійснити спільний облік постачання природного газу територією України (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 18.06*).

***

Державна служба фінансового моніторингу заблокувала 1 млрд 340 млн дол. на офшорних рахунках, напряму пов'язаних із В. Януковичем і його найближчим оточенням.

Прем'єр-міністр України А. Яценюк звернувся до ГПУ, СБУ та судових органів повернути арештовані кошти в Державний бюджет. Про це він сказав на засіданні уряду в середу, 18 червня.

Глава уряду повідомив, що отримав доповідь Державної служби фінансового моніторингу щодо тримісячної роботи, яка проводилася в закритому режимі фінансовою розвідкою (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 18.06*).

***

Відмінено процедуру погодження з Прем'єр-міністром або першим віце-прем'єр-міністром відчуження та передачі об'єктів державної власності.

Втратило чинність рішення попереднього уряду від 7 липня 2010 р., яким було передбачено, що міністерства та інші суб'єкти управління мають погоджувати з Прем'єр-міністром або першим віце-прем'єр-міністром рішення стосовно відчуження (або надання згоди на відчуження) майна підприємств і передачі об'єктів державної власності із сфери управління одного органа до іншого. Це було ухвалено на засіданні Кабінету Міністрів 18 червня.

Відміна процедури погодження з Прем'єр-міністром або першим віце-

прем'єр-міністром відчуження та передачі об'єктів державної власності сприятиме спрощенню відповідних процедур і скороченню термінів реалізації управлінських рішень (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 18.06*).

***

Уряд планує істотно розширити повноваження територіальних громад. Для досягнення цієї мети Кабінетом Міністрів України прийнято Розпорядження «Про схвалення Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні», основною ідеєю якої є децентралізація влади в країні.

Концепцією також передбачається зміна системи управління на обласному та районному рівнях – обрані ради на обласному та районному рівнях формуватимуть відповідні виконавчі органи влади, а за адміністраціями залишаться лише контрольні-наглядові та координуючі функції.

«Реалізація Концепції передбачається в два етапи. На першому етапі (2014 р.) забезпечується підготовка нормативно-правового підґрунтя для проведення реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади. На другому етапі (2015–2017 рр.) передбачено проведення інституційної реорганізації органів місцевого самоврядування та місцевих органів виконавчої влади, а також проведення місцевих виборів з урахуванням реформованої системи органів місцевого самоврядування», – пояснила директор департаменту регіональної політики Мінекономрозвитку О. Нижник.

Для реалізації положень підготовлено План заходів щодо реалізації Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні, яким передбачається протягом 2014 р. розробити концептуальні пропозиції щодо внесення змін до положень Конституції України, Бюджетного, Податкового, Земельного кодексів України в частині децентралізації влади та фінансів, зміцнення матеріальної і фінансової основи місцевого самоврядування, а також розробити пакет нормативно-правових актів, необхідних для забезпечення децентралізації влади та реформування місцевого самоврядування в Україні.

Для напрацювання цих нормативно-правових актів під головуванням віце-прем'єр-міністра України, міністра регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України В. Гройсмана утворено робочу групу з питань реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 18.06*).

***

В Вооруженных силах Украины будет создан четвертый вид – силы спецопераций, заявляет и. о. министра обороны.

В составе Вооруженных сил Украины в ближайшее время будут созданы

Силы специальных операций, сообщил и. о. министра обороны М. Коваль. «Президент Украины, Верховный главнокомандующий, СНБО фактически утвердили новую структуру», – сказал он журналистам в среду, 18 июня, в Киеве, уточнив, что речь идет о Силах спецопераций, которые будут принимать участие в том числе в урегулировании ситуации на Востоке Украины.

По его словам, на сегодняшний день определенные части, которые будут ядром этой структуры, уже принимают участие на поле боя (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2014. – 18.06).

***

ВНО на Донбассе проводиться не будет.

Абитуриенты с Донбасса смогут сдать внешнее независимое оценивание только за пределами Донецкой и Луганской областей, сообщает УНН со ссылкой на пресс-службу Министерства образования и науки.

Дополнительная сессия ВНО в Донецкой и Луганской областях проводиться не будет в связи с военно-политической ситуацией, невозможностью создания надлежащих условий в пунктах тестирования для проведения внешнего независимого оценивания, отсутствием гарантий безопасности участникам ВНО и соблюдения требований конфиденциальности тестовых материалов (приказ МОН от 17.06. 2014 г. № 721).

«Министерство образования и науки Украины просит не волноваться участников ВНО из Донецкой и Луганской областей. Все необходимые условия для проведения тестирования будут созданы», – говорится в сообщении.

Сейчас продлен срок перерегистрации на ВНО для абитуриентов, проживающих на территориях Луганской и Донецкой областей до 24:00 20 июня 2014 г. (*Главное* (<http://glavnoe.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Голова Держлікслужби України провів розширену нараду за участі представників усіх ланок фармацевтичної спільноти.

Понад 200 представників фармацевтичної спільноти зібрав голова Державної служби України з лікарських засобів на розширену нараду під гаслом «Професійний діалог: громадські ініціативи у регуляторному просторі фармацевтичної галузі», яка була проведена з метою налагодити конструктивний діалог та обговорити актуальні проблеми розвитку фармацевтичного сектору галузі охорони здоров'я.

У своїх виступах представники фармбізнесу пропонували, щоб першочерговим кроком для налагодження більш ефективної співпраці з державою стало удосконалення існуючої нормативно-правової бази. Представники фармацевтичної галузі також обговорили актуальні проблеми ринку, зокрема питання імпортозаміщення, референтного ціноутворення та оптимальної маржі аптечних мереж, оподаткування суб'єктів ринку,

загальнообов'язкового медичного страхування тощо (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2014. – 18.06).*

ПОЛІТИКА

За час проведення антитерористичної операції з українського боку загинуло 147 військових, поранено – 267. Про це під час засідання парламентського Комітету з питань охорони здоров'я повідомив начальник військово-медичного департаменту Міноборони В. Андронатій.

З 8 березня по 18 червня загинуло 147 військових, поранено – 267, травмовано – 92 військові, зазначив він.

Як повідомлялося, секретар Ради національної безпеки і оборони А. Парубій заявляє про перебування 15–20 тис. бойовиків у Донецькій і Луганській областях (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2014. – 18.06).*

***

По данным ООН, с начала АТО на Востоке Украины погибло 356 человек. Об этом заявил глава представительства управления верховного комиссара ООН по правам человека Д. Магаззени, представляя ежемесячный доклад мониторинговой миссии ООН.

Он сообщил, что, в общей сложности, с середины апреля были убиты 356 человек. Из них 257 человек – это мирные жители, 86 – украинские военнослужащие, включая 49 военных, погибших на прошлой неделе в результате крушения самолета Ил-76, сообщает The New York Times.

Также в докладе отмечается, что бои украинских силовиков с боевиками становятся чаще и регулярнее, что становится причиной увеличения количества жертв среди мирного населения. При этом в ООН также отметили, что сепаратистские группировки признали, что их ряды включают бойцов из Чечни и Кавказа. При этом авторы доклада также отметили напряженную атмосферу в Донецкой и Луганской областях и прилегающих территориях, а также чувство страха, в котором живут местные жители (*Главком (http://glavcom.ua). – 2014. – 18.06).*

***

Бойовики ДНР відмовляються скласти зброю, як це запропоновано в плані про мирне врегулювання Президента П. Порошенка. Про це в ефірі телеканалу «Дождь» повідомив один з лідерів бойовиків ДНР Д. Пушилін. Як відомо, нині він перебуває в Москві.

«Я вважаю цю пропозицію безглуздою. Ось що виходить: вони припиняють вогонь, ми роззброюємося, і вони нас беруть беззбройними. Виходячи з його логіки, з логіки Києва, це має бути таким чином», – заявив Д. Пушилін.

При цьому він додав: «Навряд чи це приведе до конструктиву. Нас цікавить, аби нашу територію залишили окупанти, які нас зараз планомірно знищують». Він також заявив, що не довіряє П. Порошенку (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*). – 2014. – 18.06).

***

По улицам Донецка прошла колонна из нескольких сотен демонстрантов. По утверждению очевидцев, это были шахтеры, протестующие против проведения АТО на Юго-Востоке Украины.

В руках у митингующих были транспаранты с требованием прекратить антитеррористическую операцию, они скандировали «Нет войне!» и «Фашизм не пройдет» (*Корреспондент.net (http://korrespondent.net)*). – 2014. – 18.06).

***

ПР предложила Украине свой мирный план из двух пунктов.

В Партии регионов считают, что в сложившейся на Востоке Украины ситуации Президент Украины должен немедленно встретиться со своим российским коллегой для эффективных переговоров. Уже потом, по мнению «регионалов», власть должна восстановить контроль над всем участком украинско-российской границы. Об этом говорится в заявлении Партии регионов, которое распространила пресс-служба ПР.

В заявлении говорится, что о трагедии на Донбассе узнал весь мир. Ежедневно в регионе, который считался вотчиной ПР, гибнут десятки людей, среди которых есть дети. Только по официальным данным, на Донбассе – уже сотни погибших мирных жителей, в том числе и дети. «Партия регионов требует у властей немедленных результативных шагов по восстановлению мира на Востоке Украины. Нет такой цены, которой нельзя было бы заплатить за человеческую жизнь. Потому что жизнь – высшая ценность», – говорится в тексте заявления.

«Первым шагом на пути к восстановлению мира в Украине могла бы стать встреча на высшем уровне – президентов Украины и России. Надо выработать двусторонний план и быстро и эффективно реализовать его. Следующим шагом, считает Партия регионов, может стать плотный контроль за крепостью украинско-российской границы. Этот вопрос тоже может быть обсужден на высшем уровне – встрече президентов Украины и России», – говорится в заявлении.

Вместе с тем Партия регионов отрицательно относится к идее введения военного положения.

Партия регионов заявила, что берет на себя организацию и проведение ВНО для выпускников Донецкой и Луганской областей в безопасных местах.

Также в заявлении сказано, что ПР «однозначно выступает за восстановление мира на Донбассе; за Донбасс в составе единого государства, которое бы гарантировало людям спокойную жизнь и широкое самоуправление для региональных общин» (*Обозреватель*

(<http://obozrevatel.com/politics/93874-pr-predlozhila-ukraine-svoj-mirnyij-plan-iz-dvuh-punktov.htm>). – 2014. – 18.06).

***

В умовах проведення АТО на Донбасі Партія регіонів не може проводити політичну діяльність. Про це заявив народний депутат, голова Донецької обласної організації ПР М. Левченко, повідомляє УНН з посиланням на «5 канал».

За словами політика, Партія регіонів у Донецькій області переходить в режим роботи штабів з надання допомоги жителям регіону, постраждалим внаслідок бойових дій. «Всі наші громадські приймальні відкриті для допомоги в міру наших сил і наших можливостей для всіх наших земляків», – сказав М. Левченко. Він повідомив, що у громадських приймальнях можна дізнатися про конкретні напрямки допомоги донеччанам (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Партия регионов не прекращает свою политическую деятельность на Донбассе из-за действий сепаратистов и проведения Антитеррористической операции. Об этом заявил народный депутат ПР В. Рыбак, комментируя заявление главы Донецкой областной организации Партии регионов Н. Левченко, пишет газета "Донбасс".

В ответ на сделаное ранее Н. Левченко заявление, что в условиях боевых действий ПР прекращает свою политическую деятельность, его однопартиец В. Рыбак сообщил, что решение о прекращении политической деятельности на Донбассе не принималось.

"Никакого решения о прекращении политической деятельности на Донбассе Партией регионов не принималось. Для этого необходимо, как минимум, созвать президиум, коллегиально обсудить этот вопрос и тогда уже о чем-то говорить. То, что заявил Левченко - это лишь мнение Левченко. Он пока не в том статусе, чтобы принимать такие решения", - сказал В. Рыбак.

Комментируя ситуацию с тем, что с Н. Левченко потеряна связь и его семья и помощники не исключают похищения депутата, В. Рыбак сообщил, что не может подтвердить или опровергнуть эту информацию. Он отметил, что на сегодняшнее заседание Верховной Рады Н. Левченко не регистрировался (*Новости Донбасса* (<http://novosti.dn.ua/details/227901>). - 2014. - 19.06).

***

Обвинения КПУ в связях с боевиками безосновательны. Об этом заявил народный депутат, представитель фракции КПУ С. Килинкаров, пишет ГолосUA.

«Мы направляем официальный запрос, в том числе и по Луганской области, в Службу безопасности, в милицию, в прокуратуру – с требованием предоставить всю имеющуюся у них информацию в отношении

правонарушений, которые были совершены членами нашей политической партии. На сегодняшний день никаких претензий к членам нашей политической партии у них нет», – сказал он.

При этом народный депутат напомнил, что это же было заявлено, на основании официальных данных СБУ, лидером КПУ П. Симоненко с трибуны Верховной Рады. «Поэтому власти надо прекратить заниматься политическими заказами и пора сконцентрироваться на вопросах обеспечения безопасности нашей страны. Я прошу дать мне конкретный ответ: дату возбуждения уголовного дела против лиц, занимающихся такой деятельностью, и номер уголовного дела, возбужденного СБУ по этому факту. И, уверен на 100 %, что в ответе будет написано: в отношении этих лиц никаких уголовных дел нет», – подчеркнул С. Килинкарров (*Главное* (<http://glavnoe.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Уряд Німеччини офіційно погодив підписання Європейським Союзом Угоди про асоціацію з Україною, Грузією та Молдовою. Про це йдеться в повідомленні міністерства закордонних справ ФРН, передає УНН.

«Сьогодні уряд Німеччини офіційно погодив підписання Угод про асоціацію між ЄС та Україною, Грузією та Молдовою», – ідеться в повідомленні (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Украина и Европейский Союз 27 июня 2014 г. не будут подписывать соглашение о совместном авиационном пространстве. Об этом на заседании парламентского Комитета по вопросам европейской интеграции сообщила заместитель министра иностранных дел Н. Галибаренко.

«Что касается совместного авиационного пространства, то, по нашей информации, 27 июня соглашение подписано не будет. Здесь с украинской стороны никакой проблемы нет, у нас все завершено и даже были подписаны полномочия на подписание соглашения с нашей стороны министром транспорта. Тут неожиданно для всех встал вопрос Гибралтара. Речь идет о многолетнем споре между Великобританией и Испанией. В последний момент Великобритания и Испания свой спор перенесли на наше соглашение», – сказала она.

По её словам, Великобритания стала настаивать на том, что из соглашения должна быть исключена территория Гибралтара, которая является спорной, и это несмотря на то, что в Гибралтар летают только внутренние рейсы, там нет международного сообщения. К сожалению, до сих пор Европейская комиссия, которая осуществляет посредничество в этом процессе над попыткой найти какие-то компромиссы в положении, найти такой компромисс не может, заявила Н. Галибаренко.

Замминистра добавила, что 27 июня Президент Европейской комиссии Ж. М. Баррозу, Президент Европейского совета Х. ван Ромпей будут

обсуждать этот вопрос с премьер-министром Великобритании Д. Кэмероном и премьер-министром Испании М. Рахоем.

Как сообщал «Минфин», ранее Европейский Союз отложил дату подписания договора о совместном авиационном пространстве с Украиной из-за несогласованности некоторых позиций документа (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Губернатор Дніпропетровщини І. Коломойський підписав меморандум про співпрацю з лідером кримськотатарського народу М. Джемілевим.

Мета меморандуму – розвиток відношень, зміцнення дружби та поваги між кримськотатарським народом і жителями Дніпропетровської області, повідомили УНН у прес-службі Дніпропетровської ОДА (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 17.06).

***

В России возбуждили уголовные дела против губернатора Днепропетровской области И. Коломойского и министра внутренних дел Украины А. Авакова. В Следственном комитете РФ предполагают, что именно с ведома А. Авакова и И. Коломойского было организовано похищение нескольких российских журналистов. Об этом сообщает ИТАР-ТАСС в среду, 18 июня, со ссылкой на представителя СК РФ В. Маркина.

«Они подозреваются в организации совершения преступлений, предусмотренных ч. 3 ст. 33, ч. 2 ст. 105, ч. 1 ст. 356, ч. 3 ст. 144 и ч. 3 ст. 126 УК РФ (организация убийства; применение запрещенных средств и методов ведения войны; похищение человека; воспрепятствование законной деятельности журналиста)», – сообщил представитель СК. По словам В. Маркина, в Следственном комитете полагают, что именно с ведома А. Авакова, И. Коломойского и других лиц из числа высших руководителей Министерства обороны Украины было организовано похищение журналистов телерадиокомпании «Звезда» Сушенкова и Малышева, незаконный захват журналистов этой же телерадиокомпании Давыдова и Конашенкова, а также ряда других российских журналистов (*Корреспондент.net* (<http://korrespondent.net>). – 2014. – 18.06).

ЕКОНОМІКА

Національний банк выделил Фонду гарантування вкладов фізических лиц кредит 4,2 млрд грн. Об этом сообщил во время заседания Верховной Рады глава НБУ С. Кубив.

Напомним, с начала года (за январь – май) активы Фонда снизились на 475 млн грн, или на 6,5 %, с 7,293 млрд до 6,818 млрд грн (*Минфин.com.ua*

(<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 18.06).

***

В результате взрыва на газопроводе Уренгой – Помары – Ужгород в Полтавской области потеряно до 10 млн куб. м газа. Об этом сообщили в Министерстве энергетики и угольной промышленности.

«17 июня 2014 г. около 14:00 на территории сел Безсалы и Красное Лохвицкого района Полтавской области на газопроводе Уренгой – Помары – Ужгород произошел взрыв, в результате которого из газотранспортной системы потеряно до 10 млн куб. м природного газа. Правоохранительные органы рассматривают террористический акт как ключевую версию произошедшего», – говорится в сообщении ведомства.

В то же время украинский оператор ГТС, государственная компания «Укртрансгаз», сообщила, что возникшая ситуация не повлияет на транзит российского газа в Европу.

Словацкий оператор ГТС, компания Eustream, также не зафиксировал снижения объемов транзита газа через Украину после взрыва. «По состоянию на 16:00 (17:00 по Киеву. – Ред.) 17 июня 2014 г., Eustream не зафиксировал снижения давления или объемов газа на компрессорной станции “Велке Капушаны” на границе с Украиной», – говорится в сообщении компании (*[Минфин.com.ua](http://minfin.com.ua) (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 18.06).*

***

Компанія «Укргазвидобування» збільшила дохід від реалізації скрапленого газу у понад 2,6 раза.

Протягом п'яти місяців цього року ПАТ «Укргазвидобування» отримало дохід від реалізації основних видів продукції в розмірі більше 3,5 млрд грн, що більше ніж на 155 млн, або 4,5 % перевищує показники минулого року.

Варто зазначити, що найбільший приріст доходів компанія отримала від реалізації скрапленого газу. Так, за п'ять місяців 2014 р. дохід від його продажу становить понад 486,5 млн грн, за аналогічний період 2013 р. – 183,8 млн грн. Отже, компанія залучила додатково 284,7 млн грн, або більше ніж у 2,6 раза більше коштів.

«Таких показників удалося досягти завдяки більш відкритому продажу скрапленого газу та нафтопродуктів. І це при тому, що в цілому наші дані з видобутку та переробки вуглеводнів значно знизилися», – зазначив заступник голови правління ПАТ «Укргазвидобування» В. Шленчак.

Він також додав, що процедура проведення аукціонів дуже проста: взяти в них участь може кожен, хто відповідає мінімальним розумним кваліфікаційним вимогам. «Одне з наших основних завдань – забезпечити відкритий та прозорий процес продажу продукції. У майбутньому ми плануємо зробити аукціони ще більш простими та використовувати електронну платформу торгів. Зараз вона розробляється», – уточнив В. Шленчак (*[Урядовий портал \(www.kmi.gov.ua\)](http://www.kmi.gov.ua)). – 2014. – 18.06).*

***

Украина начнет реверсные поставки газа из Словакии с сентября.

«Укртрансгаз» будет предоставлять транспортные мощности относительно входа в газотранспортную систему Украины через точку подключения «Будинце» в объемах до 27 млн куб. м в сутки. Об этом говорится в сообщении «Укртрансгаза».

«Все оплаты за вход в газотранспортную систему ПАО «Укртрансгаз» и распределение по Украине лежат исключительно на украинских шипперах, которые будут принимать газ через IP «Будинце» от контрагента на словацкой стороне», – отмечается в сообщении.

В апреле Украина и Словакия подписали меморандум о сотрудничестве в сфере организации реверсных поставок газа. Украина намерена увеличить реверс газа с ЕС в 3 раза (*Електронні Вісті (<http://elvisti.com>). – 2014. – 18.06*).

***

Кабинет Министров утвердил сводный финансовый план Государственной администрации железнодорожного транспорта Украины («Укрзалізниця») на 2014 г. с чистой прибылью 634,6 млн грн, сообщили в пресс-службе ведомства. Согласно сообщению, общий доход железных дорог Украины в 2014 г. предусмотрен в размере 54,6 млрд грн.

Также финплан на 2014 г. предполагает увеличение чистого дохода от реализации услуг на 5,4 %, или на 2,7 млрд грн, по сравнению с фактическим показателем 2013 г. – до 52,7 млрд грн.

Чистую прибыль в 2014 г. также предполагается увеличить на 24 %, или на 122,8 млн грн, по сравнению с фактом 2013 г. – до 634,6 млн грн.

Согласно плану, отчисления в государственный бюджет и целевые фонды по итогам текущего года составят 11,8 млрд грн (*Минфин.com.ua (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 18.06*).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ

СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

У травні цього року падіння промислового виробництва в Україні порівняно з травнем минулого року становило 2,1 %. Про це повідомляє Державна служба статистики, передає УНН.

За інформацією Держстатистики, протягом січня – травня 2014 р. падіння промислового виробництва становило 4,6 % відповідно до аналогічного періоду минулого року. При цьому в травні порівняно з квітнем воно становило 1,6 %.

Нагадаємо, у січні – травні 2013 р. падіння промислового виробництва

становило 4,9 % відповідно до аналогічного періоду 2012 р. (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Строительные предприятия Украины в январе – мае 2014 г. сократили объемы работ по сравнению с аналогичным периодом прошлого года на 6,5 % – до 17,326 млрд грн. Об этом сообщила Государственная служба статистики.

По данным Госстата, строительные предприятия уменьшили объем работ по строительству зданий на 7,3 % – до 8,647 млрд грн. При этом объем работ по строительству жилых зданий увеличился на 16,2 % – до 4,034 млрд грн, а по строительству нежилых объектов – сократился на 21,3 %, до 4,613 млрд грн. Объем работ по строительству инженерных сооружений снизился на 5,7 % – до 8,679 млрд грн.

Работы по новому строительству, реконструкции и техническому перевооружению в январе – мае составили 84,6 % от общего объема, работы по капитальному и текущему ремонту – 7,9 и 7,5 % соответственно.

По данным Госстата, строительные предприятия Киева за отчетный период снизили объемы работ на 8,8 % – до 3,95 млрд грн, выполнив 22,8 % от общего объема работ в стране (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Фонд гарантирования вкладов физических лиц ввел временную администрацию в банк «Старокиевский» (Киев).

«На основании постановления правления НБУ от 17 июня № 365 “Об отнесении банка “Старокиевский” к категории неплатежеспособных”, исполнительной дирекцией фонда 17 июня принято решение о введении с 18 июня в банк временной администрации», – информирует фонд.

Временная администрация введена сроком на три месяца с 18 июня по 18 сентября (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2014. – 18.06).

***

У Національному банку оцінюють втрати банків від анексії Криму у 22 млрд грн. Про це, виступаючи на пленарному засіданні, сказав голова НБУ С. Кубів, передає кореспондент УНН.

«Ми розуміємо, що те, що відбувалося в Криму було для банківської системи важким ударом, що вплинув на платоспроможність системи. У Криму сума, яка вплинула на ліквідність банків, становить 22 млрд грн», – сказав С. Кубів (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Международный валютный фонд пересмотрел прогноз роста экономики США на этот год, понизив его с 2,7 до 2 %.

В МВФ отметили, что США должны предпринять больше усилий для борьбы с бедностью, в которой живут почти 50 млн американцев. В частности, стране необходимо увеличить размер минимальной оплаты труда, а также создать новые рабочие места и оптимизировать налоговую систему с учетом социально незащищенных слоев населения.

Прогноз роста на 2015 г., тем не менее, сохранен на уровне 3 %. Об этом сообщает ВВС (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2014. – 18.06).

***

В ЕС обнародовали рейтинг о благосостоянии стран.

Люксембург стал лидером ЕС по потреблению на душу населения.

Люксембург занял первое место в рейтинге благосостояния домохозяйств среди 28 стран Европейского Союза в 2013 г. Об этом свидетельствуют данные, обнародованные Статистическим управлением Евросоюза.

Согласно результатам исследования, фактическое индивидуальное потребление в Люксембурге почти на 40 % превышает средний показатель по ЕС (то есть близко к 140 %).

Вторую строчку занимает Германия (125 %), третью – Австрия (119 %), четвертую – Швеция (118 %), а замыкает пятерку Дания (115 %).

Помимо того, потребление превышает средний уровень в Бельгии, Финляндии, Франции, Великобритании и Нидерландах.

Самый низкий уровень потребления на душу населения среди стран ЕС отмечен в Румынии и Болгарии – соответственно 54 и 49 %. В Латвии, Эстонии, Венгрии и Хорватии этот показатель ниже среднего на 30–40 п. п.

Как отмечает Евростат, данные указывают на значительную дифференциацию: лидирующий в рейтинге Люксембург обгоняет по потреблению на душу населения замыкающую список Болгарию почти в три раза.

Исследование также показало, что наиболее высокий ВВП на душу населения имеет Люксембург (264 %), наименьший – Болгария (47 %).

Ведомство измеряет благосостояние домохозяйств через потребление на душу населения (Actual Individual Consumption), где средний уровень по ЕС принят за 100 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Польша, Чехия, Словакия и Венгрия намерены обратиться к финансовым фондам Евросоюза для компенсации торговых убытков, которые несут компании этих стран в связи с конфликтом между Россией и Украиной. По оценке стран Вышеградской четверки, в результате украинско-российского конфликта их компании понесли ощутимые потери и подвергли риску развитие национальных экономик.

Как отметил министр экономики Венгрии М. Варга, «получать средства от Европейского фонда адаптации к глобализации должна не только Украина, но и компании из стран Вышеградской четверки».

Напомним, что на 2014–2020 гг. упомянутый фонд располагает максимальным годовым бюджетом в 150 млн дол.

М. Варга также отметил, что страны Центральной Европы понесут потери из-за европейских санкций по отношению к России из-за вторжения в Украину.

Ранее Венгрия заявила о своем несогласии с санкциями против России, ввиду зависимости экономики страны от экспорта. По таким же причинам санкции против России не поддерживают еще несколько стран ЕС. «Украина и Россия – это ключевые экономические партнеры стран V4, и у нас есть вполне обоснованные причины для того, чтобы сохранить это партнерство», – сказал М. Варга.

При этом он выразил надежду, что замедление торговых отношений между странами временное.

Как сообщал «Минфин», ранее США и Европа предупредили Россию о новых санкциях, направленных против банковского сектора России, российских энергетики и оборонной промышленности (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 18.06).

***

Продуктивность британцев сейчас на 16 % ниже, чем в докризисные годы. Об этом говорится в последнем выпуске ежеквартального бюллетеня Банка Англии. Причины этого явления неясны.

Даже с учетом погрешности в вычислении этого показателя, дефицит очень серьезный, говорится в документе.

Напомним, что Соединенное Королевство известно своими скромными показателями продуктивности по сравнению с другими развитыми странами.

Ранее в этом месяце Международный валютный фонд предупреждал, что низкая продуктивность в Великобритании угрожает экономике страны. Для измерения продуктивности объем произведенных товаров и услуг делится на количество рабочих часов (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2014. – 18.06).